

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЯСЛА-САДОК) КОМБІНОВАНОГО
ТИПУ № 3

Ніна СТАРОДУБ

**МЕТОДИКА
РОДИННОГО ВИХОВАННЯ
В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ
ЗАКЛАДІ**

м. Бориспіль – 2014

Стародуб Н. Методика родинного виховання в дошкільному навчальному закладі [Упор. Н. Стародуб, Н. Шкоруп; за ред. канд. пед. наук Л. Мозгової]. – Бориспіль : ПП. «Люксар», 2014. – 76 с.

Посібник містить теоретичні та практичні матеріали для інтеграції родинного та дошкільного виховання. Матеріали допоможуть педагогу у формуванні повноцінного соціального середовища для повноцінного виховання дітей.

Посібник адресовано педагогам дошкільних навчальних закладів, батькам та всім, хто цікавиться питаннями виховання дітей.

Рекомендовано до друку та апробації у дошкільних навчальних закладах міста науково-методичною радою міського методичного кабінету управління освіти і науки Бориспільської міської ради
(протокол № 1 від 19.08.2014 року)

© Мозгова Л. А., редакція, 2014

© Стародуб Н.І., Шкоруп Н.А.,
упорядкування, 2014

© ПП “Люксар”, видавництво, 2014

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Форми та методи роботи дошкільного закладу з родиною	6
3.	Висновки.....	12
4.	Валентина ПОТАШОВА. Сценарій «Контрольна для дорослих.....	13
5.	Віра ПРЯНИШНІКОВА. Родинне свято на тему: «Пророк Наум наведе на ум».....	18
6.	Ірина ЧУХОМЕЦЬ. Сценарій вікторини «Пізнаємо світ природи».....	22
7.	Ірина ЧУХОМЕЦЬ. Сценарій розваги «Рідне слово в житті дитини».....	27
8.	Віра ФЕСУН. Сценарій родинного заходу «Посвята в козачата».....	32
9.	Валентина ГОПКАЛО. Сценарій на тему:«Вустами дитини».....	38
10.	Надія САВОЧКА, Лариса ПУЛИК. Сценарій практикуму: «Політ на незвідані планети».....	41
11.	Інна ДАЦЮК. Сценарій ділової гри: «Педагогічний детектив. Справа 001: «Проблеми першокласників».....	46
12.	Тетяна БОКОВЕНКО. Сценарій гри «Поговоримо про культуру поведінки».....	51
13.	Віра ТУР. Сценарій на тему: «У садочку розважатись люблять мами й малята».....	55
14.	Наталія ШКОРУП, Ніна СТАРОДУБ. Сценарій конференції «Готовність сім'ї та дитини до навчання в школі».....	60
15.	Ніна СТАРОДУБ. Консультація «Як не треба готувати дитину до школи».....	66
16.	Світлана ЦЛИК. Консультація «Сімейний мікроклімат і формування дитини».....	69
17.	Світлана ЦЛИК. Консультація «Природа і наші діти».....	73
18.	Список використаної літератури.....	76
19.	Фотоматеріали.....	77

ВСТУП

Найважливішими соціальними інститутами, на які покладена відповідальність за виховання дошкільників, є сім'я та дитячий садок. Яка педагогіка досконаліша – родинна чи суспільна? Де дошкільнику краще – в колі рідних та близьких чи ровесників? Відповіді на ці запитання залежать від багатьох параметрів, перш за все, віку дитини, рівня освіченості і культури батьків, кількісного складу групи дитячого садка, особистісних якостей вихователя і т.д. Але безсумнівним є той факт, що сім'я і дитячий садок мають свою специфіку, особливості впливу на дитину, виховні засоби. В кожному з них дитині в чомусь краще, а чомусь гірше. Це два соціальні інститути, які не конкурують між собою, а взаємодоповнюють і коректують роботу один одного. Обидва вони необхідні і бажані для різнобічного і гармонійного розвитку дошкільників. Дитина – не естафета, яку мати і батько у визначений момент часу передають педагогам дошкільного закладу. Тому треба відмовитися від принципу паралельності у взаєминах сім'ї та дитячого садка, від намагань замінити один одного.

Основними принципами їх побудови повинні бути принципи єдності і наступності. Тільки на такому шляху вдасться виробити правильну стратегію і тактику, створити оптимальні умови для розвитку дошкільників у сім'ї та дошкільному закладі.

Партнерство педагогів та батьків – діалог рівних учасників спілкування. Працівник дошкільного закладу не повинен бути ні над, ні поряд із батьками. Його завдання — оволодіти мистецтвом спільних дій. Воно передбачає зацікавленість обох сторін в установленні і підтриманні контактів, взаємоповага і готовність до взаєморозуміння. У спілкуванні найбільш авторитетних для дошкільників людей має переважати ділове і сердечне співробітництво.

Час настійно вимагає: батьків, які сьогодні залишаються сторонніми спостерігачами, пасивно чекають команди дошкільного закладу, необхідно сміливіше переводити на позицію активних співробітників виховного процесу. В об'єднанні зусиль сім'ї та дитячого садка – запорука успіху.

Впровадження програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля», програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» та програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» потребує оновлення стратегії й тактики взаємодії педагогів із батьками, зміни її векторів та акцентів, осучаснення предмета розмов, розширення спектра життєво важливих проблем, надання більшої щирості й відвертості зустрічам, їх конструктивності. Ці документи дають підстави для перебудови роботи з батьками в дошкільному закладі і спрямування її на гармонійну співпрацю родини і дитячого садка на основі взаємної поваги і підтримки, дотримання прав та виконання обов'язків обох партнерів як одnodумців. Мета посібника – допомогти вихователю у формуванні насправді єдиного і повноцінного соціального середовища для щасливого життя і правильного виховання кожної дитини. При цьому під повноцінним соціальним середовищем слід розуміти не тільки зовнішні, організаційні умови (єдиний режим життя, харчування, єдині правила поведінки вдома й у дитячому садку), а й єдині норми та стиль спілкування дорослих з дитиною, гуманне ставлення до малюка, повага до його

потреб у спілкуванні з дорослими і товаришами, в цікавих іграх і спостереженнях, предметно-практичній діяльності, а також у схваленні, позитивній оцінці батьками і вихователями своєї особистості в цілому і конкретних вчинків або дій.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНОЮ

Роботу дитячого садка із сім'єю неможливо оптимізувати за чиеюсь командою. Для цього потрібна добра воля, готовність колективу, усвідомлення необхідності оптимізації, розуміння її змісту, прийняття її в ролі керівництва до дії.

Доцільно провести з педагогами семінар на тему: «Оптимізація роботи з родинами», на якому всі учасники повинні переглянути і критично оцінити, що в роботі із сім'єю сьогодні спрацьовує, оправдовує себе, а що проводиться формально.

Перед щорічним набором у дошкільний заклад варто провести День відчинених дверей, коли батьки можуть прийти в групові кімнати і побачити життєдіяльність дітей, та батьківські збори, на яких повинні виступити всі педагогічні працівники: завідувач, вихователі, вихователь-методист, психолог, вчителі-логопеди, старші медсестри з різнобічною інформацією про роботу дошкільного закладу.

При вступі дитини в дитячий садок вихователі і психолог проводять співбесіду з мамою і татком, адже батьки дуже точно, розгорнуто і цікаво розповідають про свою дитину. Батькам формуються запитання, які допомагають виявити психофізичні особливості дитини (сформованість умінь і навичок, звички, смаки), та прояснити ставлення до неї в сім'ї і місце в житті батьків.

Особливе місце в налагодженні стосунків дитячого садка із сім'ями належить батьківському куточку. До оформлення і добору матеріалів куточка вихователі можуть залучати всіх членів родин. Поряд із традиційною рубрикою «Поради батькам» можна практикувати нову «Поради батьків», і люди різної статі, віку, досвіду знайдуть, що запропонувати, розповісти чи рекомендувати всім, хто причетний до виховання дитини. В процесі спільної роботи з оформлення куточка батьки і вихователі вправляються не тільки в критичності, але і в самокритичності, в умінні переглянути звичні позиції, відмовитися від упередженості, проявити відповідальність і повагу, серйозно ставитися до дошкільного дитинства.

Гуманізації взаємин батьків і педагогів сприяє проведення Дня добрих справ. Один раз у місяць вихователі дитячого садка запрошують членів сімей для виконання корисної для групи роботи. Вид і зміст роботи визначається тим, якими практичними навичками володіють гості. Наприклад, бабусі допомагають вихователям лагодити ляльковий одяг чи дитячі фартушки для роботи в куточку природи чи у їдальні. Батьки, як правило, ремонтують дитячі машинки, стільчики чи інші меблі. Мамаи допоможуть поновити чи виготовити посібники для різних видів ігор. У кожному конкретному випадку члени сімей виконують соціальне замовлення дитячого садка – вони виготовляють саме те, в чому найбільше має потребу група, а отже, їхня дитина. Така форма роботи має свої позитивні сторони:

- співробітництво дітей, їхніх батьків і вихователів;
- залучення дітей до процесу виготовлення потрібних речей, виховання в

них бережного ставлення до результатів своєї та чужої праці;

- невимушеність атмосфери, в якій виконується спільна робота, її наближення до сімейної;

- можливість дітей відчувати гордість за своїх батьків, які прийшли на допомогу дитячому садку.

Важливою складовою великої і серйозної роботи, спрямованої на гуманізацію стосунків батьків і педагогів, на освіту сім'ї є батьківська конференція, яка присвячується певному питанню, тому велике значення має вибір теми. Вона повинна бути актуальною і багатоплановою, і формулювати мету: систематизувати знання, одержані батьками протягом року, представити позитивний досвід виховання дошкільників.

Особливою формою роботи з сім'ями в дошкільному закладі є проведення Дня відчинених дверей. Про нього педагоги повідомляють батьків завчасно, щоб могли звільнити свій особистий час для відвідування дошкільного закладу. День тижня і число узгоджується з представниками сімей: щоб влаштуували більшість. У цей день усі члени сімей стають повноправними учасниками життя дитячого садка – відвідують заняття, беруть участь в іграх, у роботі гуртків, прогулянках, заходять в усі приміщення (кухню, методичний кабінет, медичний кабінет, логопедичний кабінет чи кабінет психолога). Важливо не перетворити його в штучно-показовий і демонструвати лише досягнення. Навпаки – залучити батьків і до турбот та складностей дитячого садка, переконати їх у необхідності конструктивної допомоги.

Важливою формою роботи в дитячому садку є проведення консультацій, тобто надання конкретної допомоги батькам. Проводяться вони індивідуально і групою (у складі 1–5 чоловік). Окрім групових консультацій, які проводять вихователі, в дошкільному закладі варто організувати роботу консультативного пункту. Батьки, ознайомившись із темами консультацій, матимуть можливість формулювати свої запитання, робити заявки на певних спеціалістів (лікаря, методиста, завідувача, логопеда, психолога).

Консультації спеціалістів, які проводяться в усній формі, стають більш продуктивними, якщо підкріплюються практичними заняттями з дітьми. Практичний показ і пояснення педагога будуть ефективнішим засобом впливу на сім'ю.

Однією з форм роботи з сім'єю залишається відвідування дитини вдома. Прихід вихователя в сім'ю допомагають йому познайомитися ближче з батьками, побачити умови для гри, праці та відпочинку малюка, відчутти психологічний клімат в сім'ї. Про відвідування сім'ї педагог попередньо повідомляє батьків. Розмову з батьками вихователі починають із оцінки переваг їхньої дитини, а не з аналізу її недоліків та причин їх подолання. Культура поведінки батьків проявляється в щирості, сердечності, готовності вислухати вихователя та прийняти його аргументи.

Традиційною, важливою, найбільш поширеною формою роботи дитячого садка з сім'єю є батьківські збори.

При підготовці до зборів вихователі вивчають, як питання, поставлене на обговорення, розуміють батьки, чи вважають його актуальним і проблемним. Тому напередодні батьківських зборів проводиться анкетування членів сімей,

індивідуальні бесіди.

Щоб самі збори для батьків були цікавими, практикується їх нетрадиційне проведення у формі рольових ігор, круглих столів, аналізу педагогічних ситуацій, ігор за мотивами телепередач. Такі форми проведення активізують всіх присутніх, батьки розуміють, що їх сприймають, як думаючих людей, таких, що мають право на власну точку зору.

Для ефективного використання кожної з форм роботи доцільно впроваджувати такі методи:

На основі вербального каналу спілкування:

- дискусійні питання і обговорення кількох точок зору на проблему;
- вирішення проблемних завдань сімейного виховання;
- звернення до досвіду сімейного виховання;
- обмін думками між батьками з приводу дитячих висловлювань про що-небудь;
- використання прикладів з літератури: дитячої, художньої, науково-популярної;
- аналіз педагогічних ситуацій взаємодії дорослого з дитиною і мотивів дитячої поведінки в них.

На основі міжособистісного каналу спілкування:

- цільові спостереження за дітьми в діяльності з фрагментарним залученням батьків у цю діяльність;
- самотестування батьками власного досвіду сімейного виховання;
- безпосереднє практична взаємодія батьків з дитиною в різних дитячих видах діяльності (ігрової, навчальної, спортивної та ін) і його аналіз;
- ігрове моделювання і рольове програвання способів батьківської поведінки і аналіз;
- тренінгові заняття з елементами ігрових дій, навчальних за змістом.

Перераховані методи надають батькам можливість моделювати варіанти своєї поведінки в ігровій обстановці. Поле зору батьків на виховну проблему розширюється, вони можуть навіть поставити під сумнів своє власне уявлення про проблему. Використання різних методів активізації батьків сприяє підвищенню гнучкості батьківської позиції, дає їм можливість переглянути звичні способи взаємодії з дитиною. Результати впровадження активних методів спілкування з батьками в роботу дошкільного закладу показують, що батьки, які перебували раніше в ролі «глядачів» і «спостерігачів», поступово стають активними учасниками виховної діяльності, дослідниками власної батьківської поведінки. Вони починають самостійно аналізувати свої труднощі, реалістичніше оцінювати свої стосунки з дитиною, відчувають себе більш компетентними в питаннях виховання дітей.

Таким чином, сучасні форми і методи роботи дошкільного навчального закладу з підвищення педагогічної компетентності батьків різноманітні, а результативність педагогічної освіти залежить від знання педагогами конкретної сім'ї та адекватного підбору змісту та форм роботи з батьками. Співпраця, тобто діалог між співробітниками дошкільного закладу та родиною, дозволяє вплинути на формування у батьків мотивів виховної діяльності, спонукати до педагогічної рефлексії, до позитивних змін педагогічної позиції в

цілому.

Ефективна співпраця родини та дошкільного закладу можлива при дотриманні таких принципів:

- демократизації, що передбачає спільну участь вихователів та батьків у навчально-виховному процесі дошкільного закладу на демократичних засадах;
- гуманізації, тобто спілкування та взаємодія вихователів і батьків на основі поваги, доброзичливості один до одного;
- послідовності й системності організації співпраці дошкільного закладу з родинами;
- наступності й поступовості залучення батьків до взаємної діяльності;
- індивідуалізації, що передбачає впровадження таких форм та методів роботи, які спрямовані на особливості і запити кожної родини;
- довірливості стосунків – цей принцип передбачає забезпечення віри батьків у професійну компетентність, тактовність і доброзичливість вихователя, його вміння зрозуміти і допомогти вирішити проблеми сімейного виховання.

Структурно-функціональна модель взаємодії дитячого садка та сім'ї являє собою алгоритм діяльності дошкільного навчального закладу в установленні партнерських взаємовідносин з сім'єю та включає в себе три етапи: *інформаційно-аналітичний, змістовно-практичний, контрольно-оцінювальний*.

Інформаційно-аналітичний етап має на увазі збір та аналіз відомостей про батьків і дітей, вивчення сімей, їхніх труднощів та запитів, а також з'ясування готовності сім'ї до співпраці з дошкільним закладом. На цьому етапі застосовуються такі методи: опитування, анкетування, інтерв'ювання, спостереження, комплексне діагностичне обстеження.

Змістовно-практичний етап передбачає проведення заходів, спрямованих на вирішення основних завдань з установлення співробітництва педагогів та батьків.

Реалізуючи комплексний підхід до організації взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї, на другому етапі можна виділити три взаємопов'язані напрямки роботи:

- 1) підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників із питань організації взаємодії закладу і сім'ї;
- 2) підвищення рівня педагогічної культури батьків;
- 3) навчальна робота з дітьми, яка ґрунтується на реалізації особистісної та соціально орієнтованій моделі спілкування у триаді "педагог – дитина – батьки".

У контексті такої діяльності особливого значення набуває реалізація другого напрямку, який передбачає підвищення рівня педагогічної культури батьків. Інноваційним компонентом цього напрямку є апробація двох експериментальних форм організації взаємодії дошкільного закладу та сім'ї: *очної та очно-заочної*.

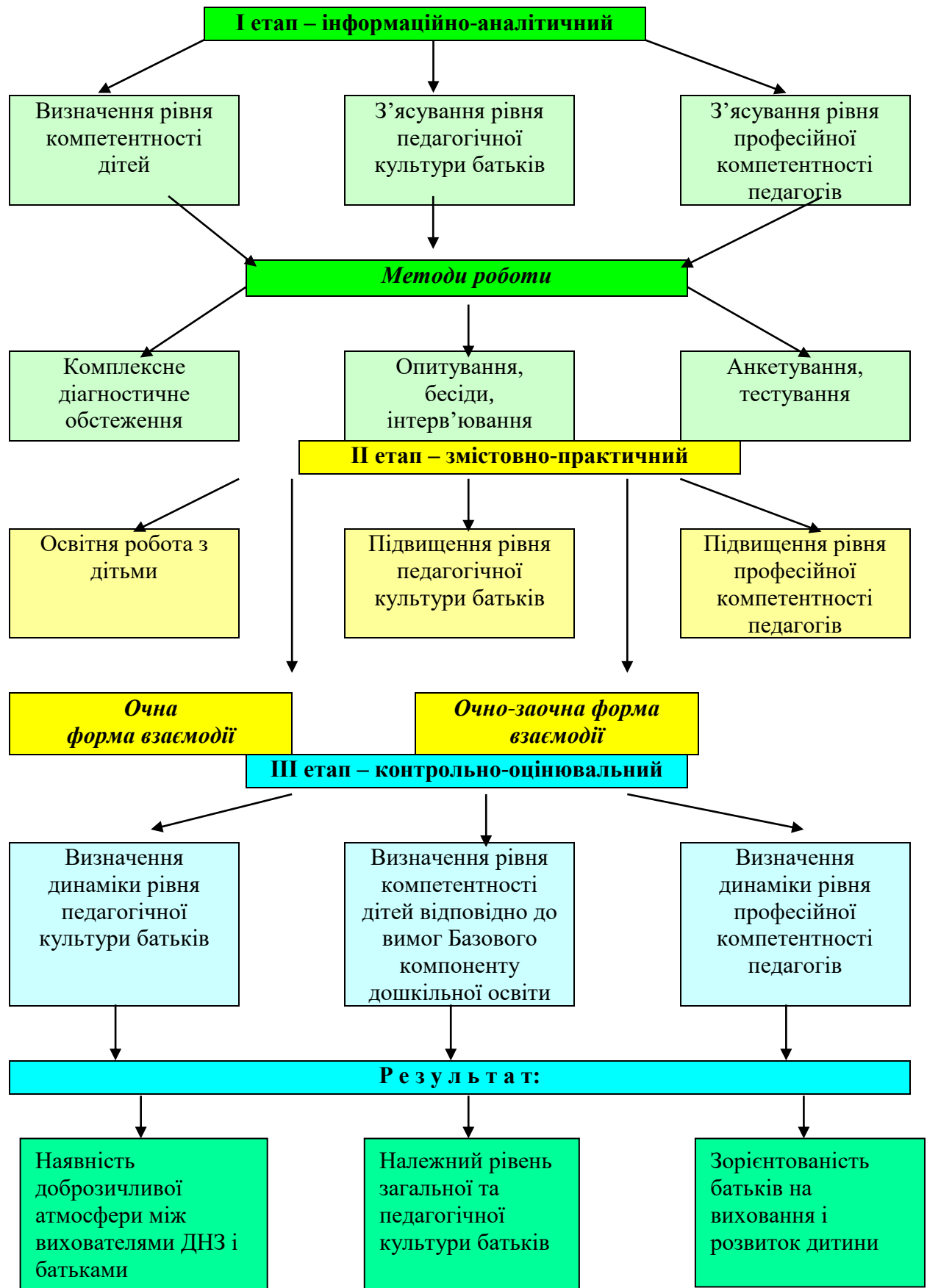
Очна форма організації взаємодії дозволяє не тільки підвищити рівень педагогічної культури батьків, а й сформуванати у них активну позицію, зробити їх повноправними учасниками освітньо-виховного процесу.

Очно-заочна форма співробітництва дитячого садка та сім'ї передбачає встановлення такої взаємодії педагогів і батьків, яке характеризується обмеженістю контактного спілкування його учасників і переважанням дистанційного спілкування з допомогою інформаційних листків, тематичних повідомлень та рекомендацій, газет, пам'яток тощо. При цьому різного виду пам'ятки та рекомендації, які пропонуються батькам, не замінюють змістовного спілкування з педагогами, а доповнюють його.

Контрольно-оцінювальний етап має на увазі аналіз ефективності заходів, які проводяться спеціалістами дошкільного закладу. З цією метою доцільно проводити опитування, книги відгуків та пропозицій, оцінювальні листи, рейтингові таблиці, експрес-діагностування та інші методи.

Таким чином, структурно-функціональна модель як основа цілепокладання орієнтує педагогів на досягнення конкретних результатів, забезпечує системність взаємодії педагогічного колективу та родин вихованців.

Структурно-функціональна модель взаємодії дитячого садка та родини

ВИСНОВКИ

Умовами, що забезпечують ефективність взаємодії з сім'ями, є висока культура спілкування батьків та педагогів, доброзичливість, неупередженість у розв'язанні різних проблем, забезпечення мотивації взаємодії, актуальність та конкретність спільних завдань. Взаємодія – це спосіб організації спільної діяльності з родинами, яка здійснюється на основі соціальної перцепції за допомогою спілкування.

Удосконалювати роботу з батьками – це у разі необхідності вносити зміни, які збагачують зміст і форми роботи, покращують різні її показники, роблять більш доцільною, сучасною, гнучкою.

Усі форми роботи, що проводяться в дитячому садку повинні враховувати такі особливості психології взаємодії з батьками:

- право на власну думку, точку зору, систему цінностей;
- інформувати не лише про обов'язки батьків, але й про права, а ними вони можуть скористатись;
- у готовності позитивно поставитись до проявів батьківської ініціативи та творчості, заохочувати їх;
- вміти не лише повчати батьків, але і вчитися у них.

Сьогодні набуває особливого значення вміння кожного працівника дошкільного закладу звіряти свій життєвий курс, виховну позицію з вимогами часу. Щоб виявитися на належному рівні, необхідно розуміти, що запорукою успішної підготовки дошкільників до життя є об'єднання зусиль сім'ї і дитячого садка.

Оцінкою ефективності роботи вихователя з батьками є такі критерії:

- реальна, дійова участь батьків у житті дитячого садка взагалі і групи;
- позитивний тон взаємин батьків із педагогами, доброзичливість і повага до працівників дошкільного закладу;
- бажання дитини вранці йти в дитячий садок, а ввечері — небажання прощатися з ним.

Як відомо, зусилля педагогів і батьків необхідно об'єднувати для блага самої дитини. Саме вона – посередник, ланцюжок, який пов'язує різних дорослих, головна вершина в одвічному трикутнику «дошкільник – батьки – вихователь». За наявністю чи відсутністю в неї почуття захищеності, радості, комфорту, внутрішньої свободи і треба судити про якість роботи вихователя взагалі, з батьками – частково.

Сучасна освітня стратегія закликає педагогів до переоцінки досягнутого, до критичного і вимогливого переосмислення особистого вкладу в скарбничку майбутнього.

Валентина ПОТАШОВА,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ БАТЬКІВСЬКИХ ЗБОРІВ НА ТЕМУ: «КОНТРОЛЬНА ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ»

Мета: Допомогти батькам у питаннях виховання в дітей самостійності, підкреслити важливість спілкування дорослих із дітьми. Формувати моральні цінності в сім'ях із позиції добра, справедливості, честі, людяності.

Обладнання: Дитячі малюнки, магнітофонний запис дитячих розповідей про своїх батьків.

Хід зборів

Ведуча:

«Дитинство – найважливіший період людського життя, не підготовка до майбутнього життя, а справжнє, яскраве, самобутнє, неповторне життя. І від того, як минуло дитинство, хто вів за руку в дитячі роки, що ввійшло в її розум і серце з навколишнього світу, від цього багато залежить, якою людиною стане сьогоднішній малюк», – писав усім нам відомий педагог В.О.Сухомлинський.

А хто ж є вихователем підростаючих поколінь за всіх часів і всіх народів? Це, звичайно, сім'я. У дружній сім'ї, де є спільні інтереси, свої звичаї і традиції, що створюють атмосферу щирості, згуртованості, завжди знаходиться час для спільних справ. У такій сім'ї і великі і малі справи вирішуються дружно. Тому навіть сімейні свята, спільні прогулянки, розмова про книгу, вечірнє дозвілля, враження дня – все справляє на дитину виховний вплив.

Тож нехай не буде нудьги у вашому домі, хай буде раз-другий недопрана білизна і недомитий посуд, хай підлога не завжди буде дзеркально чистою, хай і те не зовсім так і це не зовсім так! Але хай щодня буде у вас хоч щонайменше свято. Ваше спільне свято!

От і сьогодні ми зібралися на наше спільне свято. І проведемо незвичайну гру, яка називається «Контрольна для дорослих». Що це за контрольна? А це питання, ситуації з питань навчання і виховання дітей. Сьогодні вашими екзаменаторами будуть ваші улюблені донечки та синочки. Наша сьогоднішня контрольна – це не що інше, як цікаві змагання, ігри, сміх, гумор.

Познайомимось із учасниками команд. Подумайте над назвою своїх команд. Доки діти будуть виконувати музичний номер, виготовляйте з паперу емблему команди.

Пісня «Сонечко»

Представлення команд.

Ведуча: Всі ви знаєте, що кожна гра починається з розминки. Ми теж зараз проведемо розминку, під час якої команди швидко відповідатимуть на мої запитання. Команда, яка знає відповідь, повинна задзвеніти у дзвіночок.

1. Який сьогодні день тижня?

2. Котрий він за рахунком?

3. Який день тижня буде через 9 днів?

4. Назвіть сім кольорів райдуги. (*Червоний, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий*)

5. З чого виготовляють папір? (З дерева)
6. Яка 5-а буква в алфавіті? (Г)
7. Що можна побачити з закритими очима? (Сон)
8. В якому місяці люди менше всього розмовляють? (У лютому)
9. Яка 5-а буква в алфавіті від кінця? (Ш)
10. Які чотири моря на Землі носять кольорові назви? (Чорне, біле, червоне, жовте)
11. Чим більше беруть, тим більшою стає. (Яма)
12. Назвіть 4 країни, де діти не мають можливості ліпити снігову бабу, кататись на лижах, санках і ковзанах. (Бразилія, Ямайка, Малайзія, Індонезія)
13. Прочитайте швидко навпаки такі слова: хор-рох, кіт-тік, мама-амам, молоко-околом, дорога-агород, монтаж-жатном, договір-рівогод.

Ведуча: Молодці! Тепер ми можемо приступити до гри. Пропоную розглянути педагогічну ситуацію.

Вечір. Батько читає газету. Мама як завжди на кухні. Їхній син Валерій грається конструктором.

Мама: Пора спати, Валеро.

Валера: Не хочу, я ще пограюся.

Мама: А я тобі сказала, що спати час.

Валера: Мамо, дозволь мені ще погратись.

Мама: Іди негайно спати.

Валера (плаче): Тоді почитай мені книжку. (Кидає конструктор)

Мама: Ти мене не слухаєш – не буду читати.

Батько відривається від газети, поспішає до них.

Батько: У чому справа?

Валера: Мама книжки читати не хоче.

Батько: Чому, Альоно?

Мама: Він покараний, бо мене не слухався.

Батько: Давай я почитаю.

Мама: Валери догідник прийшов (відвертається).

Батько: Чому так? Альоно, чому ти нав'язуєш Валері свої накази? Він же людина, а не вівця. Синку, давай я прочитаю тобі книжку.

Ведуча: Давайте проаналізуємо цю ситуацію.

1. Хто з батьків неправий?

2. Чи допустимо, коли розпорядження одного з батьків, навіть справедливо заперечує вимогу іншого?

Висновок вихователя.

Мама давала дуже суворі розпорядження і дитина дуже болісно відривалася від гри. Може, мамі раніше треба було попередити, щоб закінчити гру. Треба було підготувати сина до сну. У цій ситуації, мабуть не завжди в один час мама вкладає сина спати. Немає дисципліни.

Суперечливі розпорядження виховують у дитини неслухняність, нервовість. Також читання перед сном дуже шкідливе для здоров'я, негативно позначається на стані нервової системи. Сон у дітей неспокійний, вони часто прокидаються, можуть розмовляти, у них з'являється почуття страху. Не рекомендується також читати стомленій та хворій дитині, під час прийому їжі.

Адже слухання твору вимагає від дитини розумового напруження, зосередження уваги.

Ведуча: А зараз ми перевіримо, як ви знаєте дитячу літературу. Діти показуватимуть уривки з казок, а ви повинні відгадати, як називається казка.

«Умій почекаати», «Телесик», «Плутанина», «Солом'яний бичок», «Зайчикова хатка».

Ведуча: Молодці, добре знаєте дитячу літературу. Всі ми багато читаємо творів сучасної літератури про виховання та навчання дітей. Але завжди цінною залишається для нас спадщина нашого народу. На жаль, багато чого з народної педагогіки нами призабуто, а в ній багато повчального і цікавого. Ми забули традиції та звичаї нашого народу, хоча зараз потрохи повертаємось до цього. І недаремно український поет М. Т. Рильський писав: «Хто не пам'ятає свого минулого, той не вартий свого майбутнього».

Тому зараз пропоную поговорити про народну педагогіку, про те як раніше виховувались діти в сім'ї. Це питання стояло домашнім завданням:

1. Розповісти, яке значення має вінок на голові у дівчинки і з чого його виготовляли.

2. Як у давні часи святкували вступ дитини до школи?

3. Розповісти про народні іграшки, які раніше вони були, з чого їх виготовляли і як?

4. Розповісти про народну пісню, яке значення мала вона для дитини і як виховала у своєї доньки любов до пісні.

Ведуча: Дякую вам за цікаві матеріали, вони багатьом нам знадобляться. Під час цих виступів ми ніби зазирали в далеке минуле.

Музична пауза: «Танець із квітами».

Вихователь пропонує переглянути педагогічну ситуацію.

Часто в транспорті ми можемо спостерігати такі випадки:

Маленька дівчинка їде з татом у метро. Поїзд відійшов від станції, в'їхав у тунель. Дівчинка збуджена:

– Тату! Чому стало темно за вікнами? Там ніч? А чому вогники?

Батько: Сиди спокійно.

Донька: Тату, а ці вогники - зірки?

Батько: Не знаю.

Донька: А там ліс і будинки?

Батько: Сиди, я тобі кажу, скоро наша зупинка, виходити будемо (*одягає на дитину шапку*).

Донька: Тату, а яка в мене шапка гарна.

Батько: Держи голову рівно.

Донька: Ти не правильно мені одягаєш.

Батько: Пішли.

Запитання: Як би ви вчинили на місці батька?

Висновок вихователя

Дитина – це особливий світ. Найхарактернішою рисою дошкільного віку є допитливість. Недаремно його називають віком «чомучки». Саме в цей час дитина, маючи обмаль досвіду, довірливо сприймає думку старшого. Її допитливий розум всмоктує все нове, прагне досягнути незнане і незрозуміле.

Ведуча: Зараз, шановні учасники, ваші діти будуть запитувати вас, адже запитання – це прояв природної пізнавальної потреби. Відповідати можна, як в науковій формі, так і в гумористичному плані.

- Чому йде дощ?
- Чому в їжака колючки?
- Чому взимку рано темніє?
- У якого дерева гілки сумно схиляються додолю?
- Чому люди не живуть на небі?
- Чому в холодильнику лід?
- Чому після дощу влітку буває веселка?
- Чому берізку називають стрункою і тендітною?
- Чому ніж зветься ножем?
- Чому на деревах розпускаються бруньки?
- Для чого білці довгий хвіст?
- Чому тварини не розмовляють?
- Чому птахи відлітають у теплі краї?
- Чому люди сплять уночі, а не вдень?
- Чому з дерев опадає листя?
- Яка тварина найважча?

Ведуча: Діти, ви задоволені такими відповідями? Батькам бажемо терпіння, кмітливості, щоб вони завжди могли дати відповіді на запитання «чомучок».

Пісня «Про дружбу»

Ведуча: Пропоную подивитись ще одну ситуацію:

Оля сидить і приміряє своїй ляльці тільки-но пошитий одяг. Мама, як завжди на кухні.

Мама: Олю, кидай своє шиття!

Оля: Чому? Я тільки приміряю, так гарно пошила.

Мама: Кидай, я тобі сказала.

Оля: Мам, ну ще трохи.

Мама: Я сказала кидай і сідай грати за піаніно. Тобі потрібно вивчити урок.

Оля: Мамо, я вивчила.

Мама: Не сперечайся, сідай і грай.

Дівчина без бажання іде до піаніно. Звучить музика.

Але чи музика? Ні мама, ні педагог, якому вона буде грати не знають цього. Правда мама, мабуть, сподівається, що все-таки це музика, інакше, для чого ж вона витрачає сили, нерви і, зрозуміло ж, гроші? Мама задоволена. Дитина займається музикою.

Запитання: Чи можна назвати те, що відбувається в сім'ї Олі «музичним вихованням» і чому?

Висновок вихователя

Музичне виховання треба здійснювати за бажанням. Насильне нав'язування ніколи не принесе бажаних результатів. А може в дитини є інше захоплення, то потрібно розвивати його.

Ведуча: Ваші діти дуже люблять музику. Та й ви, напевно, знаєте дитячі

пісні. А може не завжди задумувались, хто її автор чи яка назва твору.

Вихователь пропонує провести міні-гру «Вгадай мелодію».

Завучить музика, а хто знає, як вона називається і хто її автор, задзвенить у дзвіночок.

«Гопак» (укр.), «Во поле береза стояла» (рос.), «Усмішка» (Шаїнський), «Як левеня і черепаха співали пісеньку» (Гладков), «Пісня жайворонка» (Чайковський), «Ой на горі, тай жєнці жнуть» (укр.нар.), «Ой я молода на базар ходила» (укр.нар.)

Ведуча: Пропоную подивитись ось таку ситуацію.

Вечір. Батько зручно вмотився і при світлі торшєра читає цікаву книгу. Поруч за маленьким столиком малює його син. Коли-не-коли батько поглядає на сина поверх книжки.

Батько: Ти не забруднив сорочку?

Син: Ні, тату.

Батько: Ти не забруднив стіл?

Син: Ні.

Усе йде добре. В кімнаті тиша. Син подає свій малюнок батькові.

Син: Тату, бачиш, це річка, це корабель, а ось моряк. Він нічого не боїться. Я бачив його у кіно. Тобі подобається мій малюнок?

Батько: Ні, ти вже великий хлопчик, і я повинен сказати цілком відверто, художник із тебе не вийде. Кинь цю справу.

Запитання: Чи поділяєте ви позицію батька?

Висновок вихователя

У даній ситуації у хлопчика є інтерес до малювання. І навіть у недосконалих малюнках дітей батьки повинні бачити і відчувати прагнення їхньої дитини до творчості.

Підбиваючи підсумок, варто згадати слова Льва Вигоцького «Кожен дитячий малюнок – є вже твір мистецтва».

Ведуча: Пропоную цікавий конкурс, а підготували його вам наші діти. Вони намалювали ваші портрети, а ви повинні себе впізнати. Будь ласка, звертайте увагу на одяг, прикраси, колір волосся.

Ведуча: Діти вам дуже вдячні! Останній конкурс, в якому прихований сюрприз. Зараз буде звучати магнітофон, де записана розмова ваших діток про вас. Мама, яка впізнає голос своєї дитини, хай підійде до неї і поцілує.

Ведуча: Пропоную стати на загальний хоровод (Хоровод дружби).

Ведуча: Шановні батьки, ви пройшли дуже цікавий і корисний екзамен, і склали ви його на відмінно. Тому дозвольтє вручити посвідчення відмінника у справі виховання вашої дитини.

Ведуча: Давайте наповнювати святом кожду буденну мить, кожне зернятко буття перетворювати в подію. І тоді наші зусилля не пропадуть, вони одізвуться і в майбутніх поколіннях.

Віра ПРЯНИШНІКОВА,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

РОДИННЕ СВЯТО НА ТЕМУ: «ПРОРОК НАУМ НАВЕДЕ НА УМ»

Мета: Дати знання батькам про народні національні звичаї та традиції, як могутнє джерело формування морально-етичних норм особистості дитини. Допомогти сім'ї у відродженні, збереженні, підтримці традицій свого народу.

Обладнання: олівці, фломастери, папір для малювання, схема кросворду.

Хід заходу

Під музику заходять учасники, сідають за столи.

Ведуча: Ми раді вітати батьків наших вихованців, шановних гостей у нашому залі. *Представлення учасників команд «ВЕРБИЧЕНЬКА», «КАЛИНОНЬКА», членів журі.*

Ведуча: А чому саме сьогодні ми зібрались у нашому залі, то наше невеличке відкриття.

Початок навчального року нині співпадає з 1 Вересня. У давні ж часи заняття в школі розпочинали взимку, коли звільнялись від усіх сільськогосподарських робіт. Такою датою було 1 Грудня за старим літочисленням, а за новим – 14. Це день пророка Наума, який вважався покровителем освіти і науки.

Недаром народ і прислів'я придумав: «Пророк Наум наведе на ум». Отож будемо сподіватися, що пророк Наум благословить і нас на успіхи.

Домашнє завдання.

Ми попросили батьків знайти матеріали про стародавні обряди. А саме: учасникам команди «Вербиченька» розповісти, як проходив день пророка Наума в давні часи. *(Команда виконує завдання).*

Учасники команди «Калинонька» розкажуть про свято Андрія Первозванного та як воно святкувалось у давнину. *(Команда виконує завдання).*

Ведуча: Дякую вам за розповіді, а наскільки вони вдалі – судити буде журі. За кожний конкурс переможцям буде присуджуватись один бал.

Ведуча: Першоосновою життя на землі є сім'я. Шанобливе ставлення народної педагогіки до сім'ї оспіване у піснях, де члени сім'ї, сімейна трійця образно порівнюється з красним сонцем, ясним місяцем та зірочками на небі. Як без небесних світил неможливе життя на Землі, так неможливе воно і без сім'ї.

Давайте згадаємо, якими ласкавими словами з давніх-давен зверталися діти до батька й матері.

Команда «Вербиченька» – до слова «Батько»

Команда «Калинонька» – до слова «Мати».

Переможе та команда, учасники якої більше пригадають синонімів за одну хвилину.

Виконання завдання.

Ведуча: Я вам дякую за вашу працю. Я впевнена, що в сім'ях, де з вуст батьків і дітей линуть такі чудові слова, там панує злагода і взаєморозуміння.

Ведуча: Народна педагогіка, народна мудрість віками збирали прислів'я про батька, матір, сімейні стосунки.

Проведемо аукціон народної мудрості. Команди по черзі називають прислів'я про батька, матір, сімейні стосунки. Переможе та команда, учасники якої останніми назвуть прислів'я.

Слово журі.

Ведуча: До народної скарбниці належить і народна математика. Простежити за всім багатством народної математичної думки, ознайомити дітей з окремими своєрідними способами лічби і вимірів у минулому цікаво і потрібно. З незапам'ятних часів людство використовувало за одиниці довжини розміри частин людського тіла. Давайте пригадаємо ці одиниці вимірів, які використовували наші предки: *(лікоть, палець, дюйм, долоня, п'ядь велика, середня, мала, і п'ядь з кувирком, сажень, аршин, пучка, око, півока)*.

Сьогодні ми практично ознайомилися зі стародавніми мірками. Для цього проведемо такий конкурс:

Команді «Вербиченька» – виміряти п'яддю ширину дверей

Команді «Калинонька» – виміряти п'яддю ширину вікна.

Підсумок.

Команді «Вербиченька» – виміряти аршином довжину стрічки.

Команді «Калинонька» – виміряти сажнями довжину дзеркал.

Ведуча: Що є найулюбленішим для дітей? (Казочка). Казка – найпопулярніший вид усної творчості серед дітей, вона захоплює й полонить серця не тільки дітей, а й дорослих. Сьогодні я пропоную згадати улюблені дітьми українські народні казки. За одну хвилину треба як можна більше дати відповідей на мої запитання.

Запитання команді «Вербиченька»:

1. «Від дідуся втік, від бабусі втік?..» (*Колобок*).

2. «А мишенят і кликати не треба, вони вже сиділи за столом». (*Колосок*).

3. «Ходи, мишко, не біжи, нам (...) вирвати допоможи» (*Ріпка*).

4. «Зробіть мені, тату, золотий човник і срібне веселечко, буду рибку ловити та вас годувати» (*Івасик - Телесик*).

5. «Принесли козенята ножиці і голку з ниткою». (*Вовк і семеро козенят*).

6. «Я не їла, не пила, мене баба не пасла. Тільки бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, Тільки бігла через гребельку, ухопила води крапельку» (*Коза - дереза*).

7. «Пасись, бичку, на травичці, доки я мичку пряду». (*Солом'яний бичок*).

8. «Мій котику, мій братику,
Несе мене лисиця за круті гори,
За бистрії води». (*Котик і півник*).

9. «За скалочку – курочку,
За курочку – гусочку,
За гусочку – дівчинку». (*Лесичка - сестричка*).

10. З якого посуду пригощала лисиця журавля? (*З миски*)

11. Хто перший знайшов рукавичку? (*Мишка-шкряботушка*)

Запитання команди «Калинонька»:

1. «Дід плаче, баба плаче, а курочка кудкудаче» (*Курчка ряба*)

2. З'їла жінка ту горошинку і народився в неї син, якому дали ім'я...
(*Котигорошко*)

3. Як звали трьох поросят? (*Ніф-Ніф, Нуф-Нуф, Наф-Наф*)

4. Як була я в лужку, виламала ніжку,

А ви полинули, мене покинули. (*Кривенька качечка*)

5. Скількох козенят з'їв вовк у казці «Вовк і семеро козенят»? (*Шість*)

6. У якій казці казав їжачок: «А я вже тут»? (*Заєць та Їжак*)

7. Зажурився коток,

Взяв бандуру й молоток,

Та й пішов співати

В лиски біля хати. (*Котик і Півник*)

8. «Битий небиту привіз» (*Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат*)

9. З якого посуду пригощав Журавель Лисицю? (*Глечик з тонким горлечком*)

10. Як звали мишенят у казці «Колосок»? (*Круть і Верть*)

11. Хто вигнав Козу-дерезу з зайчикової хати? (*Рак-неборак*)

Ведуча: Щиро дякую за ваші відповіді. Якщо батьки знають народні казки, то вони й дітей знайомлять зі скарбницею казок.

Хвилинка відпочинку

Ведуча: Згадайте, що люблять малювати ваші діти? А що просять намалювати вас? Я пропоную намалювати кожному з вас те, що частіше всього доводиться малювати на прохання малюка.

Доки батьки малюють, у гості заходить художник. Він розглядає малюнки батьків, коментує їх, а потім дає поради, як швидко і правильно виконати той чи інший персонаж казочок.

Ведуча: Ми дякуємо художнику за його цікаву розповідь.

Ведуча: Ми не можемо забути про таку прекрасну пору року, як зима. Щодо передбачення погоди народ також проявляв свою мудрість. Народна метеорологія – то своєрідна життєва школа природи для маленької дитини. У народі здавна виникали прикмети і завбачення погоди, що передавалися з покоління в покоління.

У наступному конкурсі будемо змагатися, яка команда знає більше прикмет і саме за грудень місяць. Треба доповнити прикмету, котру почала попередня команда.

Підсумок журі

Ведуча: Наші змагання закінчуються. Але, за народним висловом, «на закусочку» пропоную розв'язати кросворд. Він незвичайний і смаченький. Усі слова, які треба відгадати – то назви національних українських страв, відомих вам із дитинства.

Запитання до кросворду команди «Вербиченька»:

1. Що в господині на столі, а в козака на голові? (*Оселедець*)

2. Яка рослина допомагала моряку Папаю перемагати всі перешкоди?
(*Шпинат*)

3. Різдвяна страва. (*Кутя*)

4. Різдвяний напій. (*Узвар*)

5. Класична різдвяна страва з вареного тіста і різноманітною начинкою. (*Вареники*).

6. Як сказав Стецько: «Найкраща риба це...» (*Ковбаса*)

Запитання до кросворду команді «Калинонька»

1. Приготовлено з овоча, який дарують парубкам на невдале сватання. (*Каши*)

2. Улюблена страва Івасика-Телесика. (*Куліш*)

3. Свинячий шлунок, начинений фаршем. (*Кендюх*)

4. Один із символів Української кухні. Готували їх із прісного тіста, замішаного на воді. Залежно від способу їх формування були «щипані», рвані або «різані». (*Галушки*)

5. «З отрібки баба — шарпанина, печена з часником свинина...» (*Іван Котляревський «Енеїда»*)

6. У пелюшках м'яса шматочки сала. Ретельно ниточками пов'язали. (*Буженина*)

Ведуча: Доки працює журі, пограємо в народну гру. Гра називається «Кіт Опанас»

Слова до гри:

Ой ти, коте Опанасе

Не спіймаєш нас ні разу

То лови нас без упину,

Не знімаючи хустину.

Заключне слово журі.

Ірина ЧУХОМЕЦЬ,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ ВІКТОРИНИ З БАТЬКАМИ НА ТЕМУ: «ПІЗНАЄМО СВІТ ПРИРОДИ»

Мета: Ознайомити батьків із завданнями та змістом екологічного виховання дітей. Створити творчу атмосферу, спонукати до пошуку раціональних дій у різних ситуаціях. Виховувати любов до природи.

Обладнання: середина квітки і пелюстки до неї – 2 екземпляри, плакати із ілюстраціями птахів та звірів, грибів, 4 ілюстрації букетів квітів.

Хід вікторини

Звучить пісня "Родина" на слова Вадима Крищенка, музика Олександра Злотника.

Ведуча: Шановні батьки, дорогі гості! Я рада вітати вас у цьому залі. Сьогодні ми будемо пізнавати світ природи і нашу гру-вікторину так і назвали «Пізнаємо світ природи».

Дорогі друзі! Ви коли-небудь бачили, як цвіте кульбаба? Ви коли-небудь чули, як дзвенить тиша в лісі? Кожен з нас дивиться, але чи вміє бачити? Кожен з нас чує, але чи вміє слухати!? Як же багато втрачав той, хто не піддивився, не підслухав, як чудово, як хвилююче живе світ полів, річок, лісів! Щедро наділена природою наша земля. Природа – не тільки джерело багатства і радості, краси людської душі. Вона – наш вірний друг, неоцінне багатство. Природа вимагає від людини любові і поваги, турботи і бережного ставлення. Берегти і любити природу може лише та людина, яка добре її знає, вивчає її постійно цікавиться нею. Я впевнена, що всі присутні люблять природу і багато про неї знають. І тепер із задоволенням представляю учасників нашої зустрічі: *(Діти старшої групи та їхні батьки)*

Ведуча: В нашому конкурсі деякі запитання будуть ставитися лише для дітей, деякі для дорослих, а деякі – вирішуватимуть діти разом із батьками. За кожну правильно сказану відповідь ви одержите пелюсточки до квітки. Середина цієї квітки лежить у вас на столах, і кожна підписана іменем дитини-учасника. І звісно, переможцем буде той, на чийй квіточці буде більше пелюсточок. Перший конкурс, який я вам пропоную, називається *«Птахи – наші друзі»*

Наголошую, що в цьому конкурсі беруть участь лише діти, тому, шановні мами, я вас попрошу стриматись від підказок, бо цінуватися будуть самостійні відповіді дітей. Перед вами, діти, 8 птахів. Я думаю, ви їх знаєте, тому дасте правильну відповідь;

1. Під яким номером птах, який не боїться холоду і взимку виводить пташенят? *(Шнишкар)* — покажіть картку з відповідною цифрою.

2. Під яким номером птах, який не висиджує своїх пташенят? *(Зозуля)*

3. Під яким номером птах, якого у казці назвали «гидким каченям»? *(Лебідь)*

4. Під яким номером пташка, яка веде нічний спосіб життя? *(Сова)*

5. Під яким номером пташка, яку називають лісовим лікарем? *(Дятел)*

6. Ця пташка перед дощем літає низько над землею. (*Ластівка*)
7. Зовні сіренька і непомітна пташка, але співає найкраще за всіх (*Соловей*).
За кожну правильну відповідь гравці одержують по пелюсточки з квіточки

Ведуча: В наступному конкурсі я попрошу взяти участь дітей і батьків разом. Перед вами 10 букв: Є, С, Р, Й, К, Л, О, В, Д, П, А. Складіть із них якомога більше назв птахів. Одну букву можна використати декілька разів.

Звучить музика, учасники виконують завдання

Ведуча: А зараз, шановні учасники, я пропоную поговорити про братів наших менших, тобто про тварин. Запрошую до наступного конкурсу батьків разом з дітьми. Перед вами знайомі тварини, прошу вас дати відповіді на запитання:

1. Під яким номером тварина, котра лікується мухоморами? (*Лось*)
2. Під яким номером тварина, яка готує запаси на зиму? (*Білка*)
3. Під яким номером тварина, котру називають «санітаром лісу»? (*Вовк*)
4. Під яким номером найкрупніший хижак лісу? (*Тигр*)
5. У якої тварина ніс виконує роль термометра? (*У собаки, кота*)
6. Про яку тварину кажуть, що в неї молоко на язиці? (*Корова*)
7. Під яким номером тварина, яка носить корону царя лісу? (*Лев*)

Вірш «Вмійте любити природу»

Ведуча: Хочу вас запевнити, що наші діти люблять і бережуть природу. Як доказ того, вони покажуть, із якими заборонними знаками завжди йдуть на прогулянку в природу. Отже, завдання для дітей буде таке: намалювати заборонний знак і сказати, що він означає.

Батькам у цей час ми пропонуємо чергову пелюстку до квітки, але їхньою вона стане лише тоді, коли вони дадуть правильну відповідь на запитання, що написано на цій пелюстці:

1. Чи звивають гнізда перелітні птахи на півдні? (*Ні*)
2. Який звір спить усю зиму вниз головою? (*Кажан*)
3. Яка корова більше наїдається: хвостата чи безхвоста? (*Хвостата*)
4. Що означає «вовка ноги годують»? (*Вовк не стереже здобич у засідці, а наздоганяє її*).
5. Чи завжди рак посувається назад? (*Плаває рак назад, а до їжі кидається вперед*)
6. Листя яких дерев восени червоніє? (*Клен, горобина, осика*)
7. Чи вміють слони плавати? (*Так, можуть навіть занурюватися у воду*)

Ведуча: Зараз я попрошу взяти участь у нашому конкурсі і слухачів. За правильну відповідь ви отримаєте ось цих чудових синичок.

1. Сліпим чи зрячими народжуються зайчата? (*Зрячими*)
2. Куди зайцю зручніше бігти: з гори чи на гору? (*На гору, бо задні ноги довші*)
3. Який страшний хижий звір любить малину? (*Ведмідь*)
4. Худим чи гладким лягає ведмідь у барліг? (*Гладким*)
5. Хто з мешканців лісу сушить собі гриби на деревах? (*Білка*)
6. Які звірі літають? (*Кажани і летяга-білка*)
7. Який у нашій місцевості найменший птах? (*Корольок*)

8. У якої пташки найдовший язик? (*У дятла*)
9. Пташенята якого птаха не знають своєї матері? (*Зозулі*)
10. У яких птахів крила вкриті не пір'ям, а лускою? (*Пінгвіни*)
11. Чи можна назвати павука комахою? (*Ні, в нього 8 ніг, а в комах 6*)
12. Що станеться з бджолою після того, як вона вжалить? (*Гине*)

Ведуча: Настав час учасникам захистити свої роботи. Покажіть, що ви намалювали і назвіть свій знак. Я думаю, що, відпочиваючи в природі, ви завжди будете їх пам'ятати. А для цього в груповій кімнаті ми зробимо виставку з ваших знаків.

Ведуча: Діти, давайте нагадаємо нашим гостям, як називається наша група – «Горобинка», Я запрошую всіх послухати нашу улюблену пісню «Горобинка».

Ведуча: Я гадаю, ви згодитесь зі мною, що зелений світ – це той світ, серед якого і завдяки якому живе людина на землі. Зелений колір – це колір життя. Уявіть собі одну годину без зеленого світу, це година смерті всього живого на планеті. Зелений світ оберігає людину від холоду, голоду, хвороб, дає силу і наснагу. Я впевнена, що всі дорослі і діти зверталися до рослин, щоб вилікувати певні хвороби. Ви їх всі знаєте і вмієте правильно використовувати. І тому я попрошу вас розв'язати кросворд. Кожен із вас одержить завдання з характеристикою якоїсь лікарської рослини. Подивіться, під яким номером це завдання, і впишіть назву рослини під цим же номером у рядочку кросворда горизонталі. Якщо хтось побажає, може одержати додаткове завдання і за це додаткову пелюсточку.

1. Цвіте білим, використовується при запаленні горла, гастритів. (*Ромашка*)

2. Народна назва цмину піскового, жовчогінний засіб, при хворобах печінки і харчового каналу. (*Безсмертник*)

3. Використовується при заспокоєнні кашлю, невисока рослина, стелиться. Квіти рожево-лілового кольору. (*Чебрець*)

4. Росте біля ставка, листки прикладають до ран, нарівів. (*Подорожник*)

5. Потогінний, жарознижувальний засіб. Цвіте дерево влітку, медонос. (*Липа*)

6. Лісові ягоди, потогінний засіб, при простудних захворюваннях. (*Суніці*)

7. Жовчогінний засіб, використовується при зменшенні запалювальних процесів. Друга назва – календула, цвіте жовтим. (*Нагідки*)

8. Використовується при зниженому апетиті, від випадання волосся. (*Шалфей*)

9. Відкашлюючий засіб, входить до складу чаїв. (*Алтей*)

Для полегшення завдання по вертикалі записане слово – назва рослини, яка використовується для поліпшення апетиту, при кашлі, для знеболювання, припарок, ароматичних ванн і навіть від молі – **материнка**.

Звучить музика. Виконується завдання.

Ведуча: Але рослинами ми не тільки лікуємося. Квіти прикрашають наші оселі, їх даруємо один одному на свята, милуємося ними. Подивіться, які чудові

букети сьогодні і в нас. Чи всі ці квіти ви знаєте, діти? Отже, конкурс буде тільки для вас.

1. У букеті під яким номером знаходиться квітка, яка пов'язана з ім'ям людини, означає кохання і бажання зустрічі? (*Ромашка*)

2. У букеті під яким номером знаходяться квіти, які ростуть рано навесні, бувають різнокольорові, найчастіше – червоні? Назва походить від грецького слова «тюрба» (*Тюльпан*)

3. У букеті під яким номером знаходиться квітка, схожа на предмети, які дзвенять, вона має сині очка? (*Дзвіночки*)

4. У букеті під яким номером знаходиться квітка, яка цвіте рано навесні, в народі прозвали гордою квіткою, милується сама собою, буває білого і жовтого кольору? (*Нарцис*)

Ведуча: Зараз я пропоную конкурс, який не буде оцінюватися. Це буде музична пауза. Давайте пригадаємо, в назвах яких пісень або в яких взагалі піснях зустрічаються рослини: квіти, дерева, кущі. Одну з них даю для зразку: «Знову цвітуть каштани».

Всі присутні називають пісні

Ведуча: З піснею веселіше жити. А тепер я хочу запросити дітей на прогулянку до лісу. Звичайно, було б непогано піти на прогулянку з мамами. Але те, що ви зараз назбираєте в лісі, вашим мамам згодиться в наступному конкурсі. Перед вами безліч грибів. Упізнайте:

1. Під яким номером мухомор? Можна його їсти чи ні?

2. Під яким номером опеньки?

3. Під яким номером маслята?

4. Під яким номером лисички?

5. Під яким номером біла поганка? А її можна їсти?

6. Під яким номером гриб-боровик?

Ведуча: Молодці, гриби ми відібрали правильно. А тепер пропоную нашим учасникам показати, які вони господині. Нам стало відомо, що до складу українського борщу входить близько 30 компонентів. Давайте, шановні мами, з вашою допомогою пригадаємо всі складові нашої традиційної страви, щоб не забуватися їх класти в борщ, бо природа створила неймовірну кількість рослин, які збагачені вітамінами і додають нам здоров'я. Просимо вас за одну хвилину написати якомога більше компонентів українського борщу. Той, у кого буде найбільше компонентів, одержить дві пелюсточки.

Звучить музика, виконується завдання

Ведуча: Наші конкурси на цьому закінчилися. Залишилося тільки підвести підсумки. Порахуйте, будь ласка, скільки пелюсточок є на ваших квітах. Вітаємо переможців аплодисментами, нагороджуємо їх медалями. Всі учасники гри також отримують подарунки.

Ведуча: Дорогі діти, шановні мами, не хвилюйтеся, що на ваших квіточках менше пелюсточок. Я так вважаю, якщо на ваших квіточках є хоч декілька пелюсточок, то це вже говорить про те, що ви працювали, що ви любите, знаєте природу, будете її берегти. І кожна квіточка, хай би скільки на ній пелюсточок не було, вона вже красива,

прикрашає нашу природу, наше життя. Зараз настає зима. І ми не зможемо милуватися квітами. Тому я пропоную зробити з ваших чудових квітів квітучу поляну. *(Діти кладуть квіти на білу тканину)*

Ведуча: Давайте заберемо її в групу і будемо милуватися цією поляною до весни. Дякую, шановні мами, любі діти, за участь у нашій вікторині. Я думаю, що і надалі ви будете дізнаватися щось цікаве про природу, будете її любити і оберігати. Дуже активними сьогодні були і слухачі. Ви теж маєте право на призи, які чекають вас у групі.

Ведуча: Шановні друзі! Питання, яке ми сьогодні розглядали, дуже актуальне. Бо людина, яка дійсно знає і любить природу, не зруйнує мурашник, не виріже на стовбурі дерева своє ім'я, не залишить у лісі після себе непогашене вогнище. На підтвердження моїх слів діти прочитають вірш: «Зерна доброти».

Ірина ЧУХОМЕЦЬ,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ РОЗВАГИ З БАТЬКАМИ НА ТЕМУ: «РІДНЕ СЛОВО В ЖИТТІ ДИТИНИ»

Мета: Розкрити батькам роль усної народної творчості для мовного розвитку дітей. Виховувати любов до рідної мови.

Обладнання: Скринька із завданнями, магнітофонний запис дитячих відповідей, книжка-збірка фольклорних творів для кожного учасника.

Хід розваги

Батьки заходять до залу під музику, сідають за столами.

Ведуча: Шановні гості, дорогі батьки. Ми раді вітати вас у цій залі. Сьогодні ми проводимо тут зустріч з батьками, яку назвали: «За добрим і мудрим словом до нашої світлиці». На душевну, щирі, цікаву бесіду нас запросила господиня цієї світлиці Ірина Василівна. А говорити ми будемо про нашу українську мову, про рідне слово, про те, як його використовувати у вихованні дітей.

Хочу сказати вам, шановні гості, що всі мами і тата, які згодилися взяти участь у нашій зустрічі – то дебютанти, адже їхні діти цього року вперше прийшли в дитячий садок і виховуються в ясельній групі. А щоденно там буває наша шановна господиня – Ірина Василівна. Отож, прошу вас познайомити з учасниками.

Господиня: Знаю, знаю і всіх маленьких діточок-квіточок, знаю і їхніх батьків. (Представлення батьків).

Звучить магнітофонний запис: «Мово! Пресвята Богородице мого народу! З чорнозему, рясту, любистку, м'яти, євшан-зілля, з роси, від зорі і місяця народжена! Мово! Мудра Берегине, що не давала погаснути земному вогнищу роду нашого і тримала народ на небесному олімпі волелюбності, слави і гордого духу.

Мово! Велична молитво наша у своїй нероздільній трійці, що єси Ти і Бог - любов, і Бог - віра, і Бог - надія!»

Ведуча: Щойно прозвучали чудові слова Катерини Мотрич про нашу рідну українську мову. Крім багатієї лексики, колосальних виражальних можливостей, українській мові притаманні ще й чудова милозвучність (посідає друге місце у світі після італійської), поетичність. Нехтування ж рідною мовою призводить до безликісті, або можна просто сказати словами Сидора Воробкевича:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має.

Господиня: А чи знаєте ви, дорогі друзі, що під час ритуального прийому до запорізького козацтва кожного новичка неодмінно запитували: «Чи визнаєш віру й українську мову»? А якщо визнаєш мову, визнаєш і народ. Отож і мені хочеться запитати у вас, дороженькі мої: «А чи знаєте ви українську мову»? *(відповіді батьків)*. Тоді, я бачу, нам буде про що поговорити сьогодні.

Ведуча: Перші звуки рідної мови дитина починає сприймати через мамин спів, через колискову пісню. До того ж, соціологи довели, що діти, які зростали під спів колискових, не можуть бути жорстокими. Як кажуть у народі: «Щаслива та хата, де вміє мати колискову заспівати», бо в тій пісні – вся материнська ласка, любов і ніжність. У ній – пахощі рідної землі, барви рідної мови, бажання бачити своє дитя щасливим, розумним і гарним.

Господиня: Так, так. Колискові пісні – це ще й своєрідне замовляння. Щоб не тільки приспати дитину, а й привернути до неї добру силу, добру волю, міфічні істоти – сон, дрімоту. Та не тільки про них ідеться в колискових піснях. Часто зустрічається образ котика, голуба – символи добра, гулі, галочки – образ колиски, яку вішали на яворі, ясені, сосні, вишні, образ матері, яка турбується про дитину, образ природи – дощу і роси, листя і вітру, які захищають дитину. Ой, та що це я так розговорилася! І впевнена, що все це наші мами знають. А тому пропоную показати ваші знання.

Ведуча: Я пропоную вам, шановні учасники, підійти до господині і взяти зі скриньки завдання. Прочитайте це завдання слухачам.

(Завдання: назвати колискову, в якій зустрічається певний образ)

Даємо хвилину на обдумування. *(Після обдумування – відповіді слухачів)*

Господиня: Дякую вам, дорогі мої учасники. Мені дуже приємно чути, що такі молоді мами знають так багато колискових пісень.

Господиня: А хто з вас похвалиться, що вміє забавляти свою дитину? Скажемо, зайшлося ваше маля плачем. І виспане, і нагодоване, а щось йому не так. Щось дитині не подобається і край – плаче. Хоче, щоб ви його розважили не цяцькою, не смоктальною, а доброю вигадкою. То кому ж як не вам, мамам, татам, виймати із схованки далекої пам'яті, як із родинної скрині, давно забуті забавлянки.

Ведуча: Мудрий український народ придумав такі забавлянки майже на кожну життєву ситуацію. Наприклад, при купанні можна використати таку примовлянку: «Купалися ластів'ята та в чару-водиці. Щоб були ми білотілі, та ще й білолиці». Або, скажімо, напала на дитину гикавка. Хоч і хвороба не страшна, та клопоту багато. Запропонуйте дитині таку забавлянку:

«Гикавко, гикавко, біжи до води,
Кого стрінеш там, того й напади,
Хоч коня, хоч корову, хоч дівчину чорноброву».

Та її таємниця не лише в словах, а в тому, що вимовляється вона на одному диханні, отже, і гикавка пройде.

Багато можна говорити про цей вид усної народної творчості. Тому я прошу господиню відкрити нашу скриньку, а учасники отримають для себе

завдання і поділяться своїми знаннями з гостями. (Завдання: промовити забавлянку на певну життєву ситуацію)

(Батьки беруть завдання, хвилина на обдумування).

Господиня: Дякую вам, дорогі мами й тата. Я думаю, що забавлянок для дітей у вас вистачить на весь той час, коли дитина і не виросте.

Ведуча: Зараз я пропоную трохи гумору. Домашнім завданням для учасників було прислухатися до мови дітей, записати найбільш дотепний вислів і поділися з нами.

Господиня: О, я впевнена: батькам буде що сказати. Вже як нацвірінчать вуха, то й вам буде що послухати. (Виступи батьків)

Господиня: Дотепні. Дуже дотепні малята, зуміли потішити усіх у залі.

Ведуча: Я гадаю, що оці дитячі висловлювання, їх погляди на життя вже збуджують дитячу уяву, фантазію, розвивають мову.

Господиня: А чи знаєте ви, що ще В.О. Сухомлинський назвав «свіжим вітром, що роздуває вогник дитячої думки і мови»? *(казку)*

Господиня: А звісно ж, що казка. Казка потрібна кожній дитині, як її насущний, духовний хліб, який ніколи не проїдається.

Ведуча: Говорити про цей вид усної народної творчості можна довго й багато. І ми впевнені, що всі батьки добре знають казки, їх героїв, пісеньки, вислови з казок. І все ж, діти часто звертаються до дорослих із проханням: «Мамо, чи татку, розкажи мені казочку про...» і називають будь-яку іграшку, предмет, що потрапляє на очі. Тоді вже дорослому доводиться збуджувати свою уяву, фантазію і творити щось, саме те, що потрібно дитині.

Господиня: Так, я згодна. А на підтвердження цього пропонуємо вам послухати у магнітофонному записі відповіді дітей на наше запитання: «Про що б ти хотів почути казку»? *(Звучить магнітофонний запис).*

Ведуча: Отже, замовлення ви почули. Як завжди, хвилина на роздуми. (Після паузи). Отже, пропоную вам поповнити народну скарбницю.

Господиня: Дякую за ваші казки. Обіцяю вам, що їх обов'язково почують ваші діти.

Ведуча: Я впевнена, що коли батьки вміють складати такі чудові казки, то незабаром і їхні діти вийдуть на словотворчість. Але ж, звичайно, їм потрібна допомога. Велику користь у цьому знову ж таки надає народна творчість: прислів'я, приказки, народні порівняння, скоромовки, повір'я.

Господиня: Це також справжня скарбниця знань, енциклопедія народного життя. Чи як говорив І. Франко, «коштовні перлини». То чому б нам зараз про них не згадати?

Ведуча: Як ви знаєте, прислів'я, приказки були на різну тематику. Я пропоную вам, прочитавши тему, назвати відповідно всі відомі вам прислів'я.

Господиня пропонує тематику:

«Нема того краму, щоб купити маму»

«Хліб-сіль їж, а правду ріж»

«Слово не горобець».

Батьки називають прислів'я.

Ведуча: Було б несправедливо пропустити такий вид народної творчості, як постійні народні порівняння. Хіба ж не з них ми знаємо, що «хата чужая, як свекруха лихая», «в гаю, мов у раю».

Буває дівчина «гарна, як калина» чи такий гарний, «як комір навиворіт».

Я міркую, що з допомогою господині ви продовжите ці вислови.

(Господиня називає першу частину вислову, батьки продовжують)

Господиня: Ну нічим не здивуєш цих людей, не захопиш зненацька. Дякую вам за ваші вдалі відповіді.

Ведуча: Але важливим є не лише те, що скажеш, а і те, яким тоном будеш говорити. Якщо до маленької дитини, котра це не розуміє мови дорослого, говорити хороші, лагідні слова, але різким тоном, то воно насупить бровенята. Заплаче. І коли навпаки – лаєш, але ніжний погляд, усмішка на обличчі, а воно й собі ротеня задоволено розтягує.

Господиня: Навіть одній буденній фразі можна надати багато відтінків. Скажімо, фразу: «йди до мене», яку ви щодня повторюєте дитині, можна сприйняти по-різному. Я пропоную таку вправу: «Надати п'ять відтінків повсякденній фразі «йди до мене».

Ведуча: Не була б повною наша сьогоднішня бесіда, якби ми не згадали про народознавчий словник.

Господиня: Багато слів уже нами призабулося, але тепер вони повертаються, з ними ми знайомимо і дітей. Отож, пропонуємо вам розгадати ось такий чайнворд. Учасник під номером 1 відгадує перше слово, під номером 2 – друге і т.д. *(Ведуча записує)*.

1. Старовинний зимовий одяг *(кожух)*
2. Поширений масовий народний танок, учасники якого ходять по колу з піснями *(хоровод)*
3. Будівля для житла, будинок *(дім)*
4. Предмет, яким розтирають у макітрі мак, пшоно *(макогін)*
5. Прикраса із перлів, коралів, різнокольорових камінців, яку жінки носять на шії. *(намисто)*
6. Сукупність установлених звичаєм дій, пов'язаних із побутовими традиціями або з виконанням релігійних настанов, *(обряд)*
7. Час доби перед сходом сонця, світанком *(досвіток)*
8. Тканий, найчастіше ворсистий з візерунками виріб для вкривання підлоги, оздоблювання стін тощо *(килим)*
9. Глибоке знання, розуміння, узагальнення чогось, досвід *(мудрість)*

Ведуча: І нарешті – найцікавіше завдання. Воно може виявитися для вас найважчим, а може і навпаки. На магнітофонній стрічці записані голоси ваших дітей. Ваше завдання – впізнати голос своєї дитини і дати відповідь на сформульоване нею запитання. Відповідає лише той, хто почув голос своєї дитини.

- Для чого людині руки?
- Хто зробив картоплю?
- Чому сонечко тепле?

- Чому люди сплять вночі, а не вдень?
- Для чого котику довгий хвіст?
- Для чого пташці довге пір'ячко?
- Чого м'ячик підстрибує?
- Чому в їжачка колючки?
- Чому йде дощ?
- Чому собачка не розмовляє?

Господиня: Мені хочеться від душі подякувати вам за любов до ваших дітей. Бо тільки любляча мама може дати дохідливу і вичерпну відповідь на десяте запитання. А ще мені дуже приємно, що хвилювання (бо всі ж таки, певно, хвилюєтесь зараз), не завадило вам впізнати голос своєї дитини у магнітофонному записі.

Ведуча: Бажаємо вам, шановні батьки, міцного здоров'я, щастя, злагоди в сім'ї, любові і поваги від дітей, ясних дитячих посмішок. На згадку про сьогоднішню нашу зустріч прийміть від нас цю невеличку збірку народної мудрості, яку ми приготували для вас самі. І хоч має вона досить скромний вигляд, але містить у собі глибокий зміст. То ж нехай започаткує вона любов до рідного слова у вас і дітей ваших. Ми сподіваємось, що ця наша зустріч буде не останньою. Ми обіцяємо, що організуємо подібну зустріч ще й разом з вашими дітками, хай лише трошки підростуть. Але ми завжди раді бачити в себе в гостях батьків наших вихованців і бути з вами співниками у справі виховання наших дітей.

Віра ФЕСУН,

інструктор із фізичного виховання дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ СПОРТИВНОЇ РОЗВАГИ З БАТЬКАМИ НА ТЕМУ: «ПОСВЯТА В КОЗАЧАТА»

Мета: Показати важливу роль фізичного розвитку дитини, зацікавити батьків у вивченні цього питання, сприяти активному їх залученню до співпраці з педагогічним колективом із вдосконалення фізичного виховання дітей. Виховувати інтерес до народних традицій.

Оформлення зали: Зала прикрашена в українському стилі, учасники – в українських костюмах.

Обладнання: хліб-сіль на рушнику, канат, дві вежі, мішки для стрибків, лист у конверті, два горщики, крупа, дві дерев'яні ложки, посвідчення козачат.

Хід спортивної розваги

Ведуча: Дорогі друзі!

Сьогодні ми зібрались на спортивне свято, щоб змагатися у силі, спритності і просто відпочити.

Головна турбота і дитячого садка і батьків – виростити фізично здорових дітей. Ми раді бачити їх здоровими, спритними, готовими до фізичних випробувань. Тому ми вирішили сьогодні зробити екскурс в історію і пригадати козацьку педагогіку, бо всі, певно, знають, якого значення надавали козаки вихованню фізичної культури. У козацтва склалася спеціальна система фізичного загартовування підлітків. У козацьких школах хлопчиків учили: «Богу добре молитися, на коні реп'яхом сидіти, шаблею рубати і відбиватися, з рушниць гострозоро стріляти і списом добре колоти». Важливе місце відводилось також формуванню у дітей вміння плавати, веслувати, керувати човном, переховуватись від ворога під водою. Існувала ціла система відбору для козацької служби. Козацька старшина уважно, з відповідальністю перевіряла загартованість і витривалість новобранців. Для тих, хто хотів бути козаком, ставилися вимоги:

- бути сильною, вольовою і мужньою людиною;
- володіти українською мовою і присягнути на вірність Україні.

А відродження традицій фізичного загартовування козаків забезпечить зміцнення здоров'я дітей.

А оскільки козацька старшина у нас є – це наші шановні батьки, а всі ми – «браття козацького роду», то пропоную посвятити в козачата і наших дітей.

Ну що, діти, хочете стати козаками? А чи не боїтесь випробувань, які на вас сьогодні чекають? Я думаю, що ви сьогодні станете справжніми козаками.

Отже, я представляю вам нашу Козацьку Раду (*батьки*)

Запевняю вас, шановні, що всі члени Козацької Ради – козаки з діда-прадіда.

Сотник:

Було колись – в Україні
Ревіли гармати,
Було колись – запоріжці
Вміли панувати!
Панували, добували
І славу, і волю.

(Заходять дівчата і несуть хліб — сіль на рушнику).

1-а дівчина:

Гостей дорогих ми вітаємо щиро,
Стрічаємо хлібом – сіллю, любов'ю і миром.

2-а дівчина:

Козачат, батьків, гостей,
Усіх зі святом вітаємо!
Всім здоров'я і щастя бажаємо!

3-я дівчина:

Нехай у жодній хаті
Сум не ховається.
Завжди ясне сонце усміхається.

Українська народна пісня: «За світ встали козаченьки».

Сотник: Оце скільки живу, не бачив, щоб стільки козаків разом збиралося.

Ведуча: Авжеж, тут і батьки, і майбутні козаки.

1-й хлопчик:

Ми – дітвора українська
Хлопці і дівчата.
Хоч слабкі у нас ще руки –
Та душа завзята.

2-й хлопчик:

Бо козацького ми роду,
Славних предків діти.
У садочку всі вчимося
Рідний край любити.

3-й хлопчик:

Ось стою я перед вами,
Чим, скажіть я, не козак?
Я козак у мами й тата,
То й у вас хай буде так!

4-й хлопчик:

Не біда, що безвусий,
Оселедця нема.
Запорожцем зовуся,
Друзі, я недарма!

5-й хлопчик:

Сьогодні свято всіх зустріне,
Сьогодні все козацтво тут.

І в цьому залі козацтво лине,
Козацькі ігри всіх нас ждуть.

Ведуча: Шановні козаки, діти. Я вам пропоную підготуватися до проведення козацьких ігор і запрошую всіх стати в коло для розминки. Дорогі діти, чи знаєте ви, що козаки були найсильнішими людьми на землі, такими є і ваші татка. Хочете переконатись? Отже, пропоную поділитися на курені. Один курінь матиме назву «Козацька шабля», а другий – «Сивий коник».

Курінь: «Козацька шабля»! Рівняйсь, струнко! Ваш девіз: *«Нехай знає рідна мати – вільна Україна: Козаки ми ще маленькі – зате гідна зміна».*

Курінь: «Сивий коник»! Рівняйсь, струнко! Ваш девіз: *«Степ широкий – то мій сват, Сивий коник – то мій брат».*

Всі разом: *«Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І докажем, що ми браття – козацького роду!»*

Ведуча: Я запрошую наших славних козаків до конкурсу «Перетягування канату». Бачите, які у вас батьки сильні. Та нічого: і ви будете сильні, ось тільки вас у козачата приймуть.

А чи не боїтесь ви зараз запросити козаків до участі у наступному змаганні? Пропоную такий конкурс. Треба якомога швидше на руках обійти вежу і повернутися так само назад. На руках я пропоную ходити дітям, а батьки їх будуть підтримувати за ноги.

Сотник:

А що, козаки, дайте слово сказати.

Чи не час до Кошів хлоп'ят приймати?

Козацька рада:

Саме час. Саме час.

1-й батько:

Одержавши на раді згоду,

Дітей козацького народу

У наше коло викликаю

І перевірити бажаю!

Дівчатка співають, а хлопці виходять на середину.

Дівчатка:

Гей ви, хлопці, січовії

Раз, два, три.

Вже вороже серце мліє,

Раз, два, три.

Ви вперед ся поступайте,

Ні на що не оглядайте.

Раз, два, раз, два, раз, два, три !

2-й батько:

Поведу таку я річ:

Що ви знаєте про Січ?

І про нашу Україну?

Розкажи усім нам, сину.

1-й хлопчик:

Хоч малий я, невеликий
Зате добре знаю,
Що край рідний – Україна.
Я її кохаю.

2-й хлопчик:

Знаю, батьку, славна Січ
Ворогам ішла навстріч.
Рідну землю захищала
І народ наш прославляла.

3-й хлопчик:

Лиха ж отчий край зазнав
(Не бажаємо нікому).
Людолов нас чатував,
Щоб позбавить свого дому.

5-й хлопчик :

Козаків боялись зайди,
Бо була в нас сила правди!

Ведуча: А зараз настав час випробувати вас на спритність. Як відомо, козаки ніколи не зупинялись перед жодними перешкодами, долали всі труднощі. То ж таке козаки вам завдання: потрібно пострибати у мішках до вежі і таким чином повернутися назад.

Естафета «Стрибки у мішках».

Ведуча: Шановні козаки, козачата, щойно гонець привіз важливе послання від самого гетьмана. Ми його прочитаємо, коли виконаємо таке завдання: потрібно передати лист у кінець колони по правій стороні, а потім зразу ж передавати його на початок колони, але вже по лівій стороні.

Естафета «Передай лист».

Ведуча: Зачитуємо листа: *«Сини мої, козаки! Я – гетьман козацького війська наказую випробувати козачат у танці».*

Ведуча: Козацький танець був не просто танець для душі. Це були спеціальні акробатичні вправи, які допомагали козаку навіть у бою. Козак, як вихор, міг із шаблею в руках, вистрибуючи, виконувати спеціальні елементи танцю. Самі вороги говорили, що важко битися з козаком, в якого вселився ніби сам біс. Це козаку допомагав танок. Викликаю за бажанням одного дорослого і дитину на конкурс «Хто кого перетанцює».

1-й хлопчик:

Ми просимо, дівчатка,
Увесь наш гурток,
Ставайте всі з нами
Скоріш у танок.
(Український танок)

Ведуча: Ну що, витримали козачата наказ гетьмана? Танцюристи ви вправні. А чи могли б ви так само вправно зварити козацьку кашу. Тож

пропоную обом куреням приготувати крупу для каші. Козачата, а ви гарненько постарайтесь, бо каша – найголовніша козацька страва.

Конкурс «Хто швидше перенесе крупу до горицка»

Ведуча: Багато випробувань пройшли майбутні козаки. Всі, мабуть, побачили, що вони сміливі, спритні, сильні. Докажемо, діти, які ви сильні. Зараз буде найскладніше завдання, бо майбутні козаки будуть змагатися зі старшими.

Конкурс «Сильна рука».

Ведуча: Ну що, шановне козацтво, витримали козачата всі випробування? Молодці, козачата, відстояли своє право бути козаками. Козаки, будуть у вас ще завдання?

Батько:

Що говорить вам – «козак»?

Це крилате, горде слово!

Чом завжди буває так.

Що світлішає від нього?

1-й хлопчик: Козаки – це вільні люди!

2-й хлопчик: Козаки – безстрашні люди !

3-й хлопчик: Козаки – борці за волю!

4-й хлопчик: За щасливу нашу долю.

Батько: Козацькому гурту ви, бачиться, раді? Скажіть, чи готові ви жити по правді?

1-й хлопчик:

Готові, так. І жити чесно будемо.

І правил ми козацьких не забудемо.

2-й хлопчик:

Козак – чесна, смілива людина.

Найдорожча йому – Україна!

3-й хлопчик:

Козак – слабкому захисник.

Цінити побратимство звик!

4-й хлопчик:

Козак – усім народам друг,

І лицарський у нього дух!

5-й хлопчик:

Козак вкраїнську любить мову,

Він завжди здержить своє слово.

Всі разом:

Щоб козацькому роду не було переводу,

Присягаємо на вірність Вітчизні й народу!

Сотник:

Прошу я Козацьку Раду дати мені таку пораду:

Хлопчиків у козачата будемо тепер приймати?

Козацька Рада: Так!

Сотник: Вручити ж бо, писарю, посвідчення орлятам. Вони ж бо від сьогодні - козачата. А на додачу видай Січі знак, хай з козачатка виросте козак! (*Вручення посвідчення*).

Писар: Вітаю вас дорогі хлоп'ята, відтепер ви – козачата.

1-а дівчина: Дорогі хлоп'ята! Прийняли сьогодні вас у козачата. Із цим святом кожного вітаю! Здоров'я і щастя бажаю!

2-а дівчина:

Любімо Україну, шануймо її народ і себе.

Хай кожен із вас добрими ділами стверджує,

Що козацькому роду нема переводу.

Ведуча: А зараз настав час зачитати ще один лист від гетьмана: «Я – гетьман усіх вільних земель української і всієї держави даною мені владою і своєю волею вітаю найсміливіших, найдружніших козаків».

А за цим словом

Бувайте здорові!

Нехай буде весело

У вашій оселі.

Валентина ГОПКАЛО,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ ГРИ ДЛЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ: «ВУСТАМИ ДИТИНИ»

Мета: розкрити батькам вплив навколишнього середовища на розвиток мовлення дитини; сприяти вільному, гнучкому, гуманному спілкуванню між батьками та дітьми.

Хід гри

До залу під музику заходять батьки і діти.

Ведуча: Дорогі батьки, діти, гості, я вас вітаю в цій залі. Сьогодні наші збори присвячені темі «Розвиток мовлення у дітей». Проведемо їх у формі гри «Вустами дитини». Для цього ми повинні вибрати журі та розділитись на дві команди, в яких будуть брати участь батьки і діти.

Одна команда називається «Калинонька», а друга «Вербиченька».

Команди займають свої місця.

Ведуча: Сьогодні діти будуть загадувати своїм татам і мамам цікаві запитання, роздуми, загадки, а батьки повинні правильно відповісти. Кожна команда вибирає капітана. Спочатку капітани розповідають про калину і вербу, як символи України, використовуючи пісні, вірші. Це завдання оцінюватись не буде. Розповіді капітанів про калину і вербу.

Ведуча: А тепер, друзі, переходимо до першого конкурсу «Роздуми». Батькам потрібно відгадати, про кого йдеться. Діти команди «Вербиченька» будуть загадувати батькам команди «Калинонька» і навпаки.

1 дитина: На ньому тримається весь дім. Він захищає сім'ю допомагає мамі. Він повинен отримувати грошей більше, ніж мама. *(Тато)*

2 дитина: В цих людей все є. Вони працюють, де багато грошей і самі мають їх багато. Мабуть, зарплату там дають чотири рази, а не два. У відпустку вони їздять на шикарному автомобілі з сім'єю, можуть мати яхту, вони красиво одягнені. *(Мільйонер)*

1 дитина: Моя бабуся любить дивитись такі передачі по телевізору. Я з нею теж часто дивлюся. Бабуся часто буває незадоволена побаченням. А старший брат говорить: «Чому ви дивитесь таку нецікаву передачу». *(Багатосерійний фільм)*.

2 дитина: Це великий будинок, у якому багато кімнат. Кожна кімната має своє ім'я. Протягом трьох пір року там тиша чергується з веселим сміхом, шумом, гамором. Там працюють дяді і тьоті. В кожній кімнаті багато цікавого. Не помітно пройдуть роки і кожен вибере собі дорогу в житті. *(Школа)*

Ведуча: Наступний конкурс «Загадки» говорить сам за себе.

Діти загадують загадки, а батьки відгадують.

Загадки для команди «Калинонька»

1. Що з торбинки тягнуть, а з горнятка п'ють? *(Молоко)*

2. Маленький хрумтячий бублик. (*Баранка*)
3. Що буде козі, як виповниться їй сім років? (*Піде восьмий*)
4. Що в оселедці буває різним? (*Хвіст*)
5. Що огортає нас вночі? (*Пітьма*)
6. Буває повітряне і морське? (*Середовище*)
7. Мене б'ють, товчуть, перевертають, ріжуть, я все терплю і всім добро роблю. (*Земля*)

Ведуча: Загадки для команди «Вербиченька»

1. Висить сито, не руками звито. (*Гніздо*)
2. День прибуває, а він убуває. (*Календар*)
3. Була дитиною – не знала пелюшок, а стара стала – сто пелюшок мала. (*Капуста*)
4. Нас семеро братів літерами всі рівні, а іменами різні. (*Дні тижня*)
5. Жовтеньке, кругленьке, всьому світу миленське. (*Сонце*)
6. Не кінь, а біжить, не ліс, а шумить. (*Річка*)
7. Під землею птиця кубло звела і яєць нанесла. (*Картопля*).

Ведуча: Пропоную відпочити. Діти нам заспівають пісню про Україну, про ледачого Гриця.

Музична пауза.

Ведуча: Переходимо до третього конкурсу «Пояснюлки». Діти будуть розповідати, а батьки пояснювати, що це.

1 дитина: У цьому будинку раніше жив цар. Тепер у ньому багато картин, стоять голі статуї. В селах такого немає. Ходити туди треба всім і дорослим і дітям. (*Музей*)

2 дитина: В цьому саду не ростуть фруктові дерева і зустрічаються казкові птахи і екзотичні тварини. Цей сад люблять відвідувати діти. Там вони можуть побачити багато цікавого і порозважатись. (*Зоопарк*).

Ведуча: Останній конкурс називається «Переганялки». Команди одержують по дзвіночку. Треба швидко подзвонити і дати відповідь.

1. Звір, що має защічні мішечки. (*Хом'як*)
2. Найбільша тварина водного середовища. (*Кит*)
3. Змія, що «говорить» хвостом. (*Гримуча*)
4. У яких рептилій челюсті не мають м'ясистих губ? (*Черепеха*)
5. Суцвіття злаків. (*Колос*)
6. Суцвіття проса. (*Волоть*)
7. Весняний первоцвіт. (*Підсніжник*)
8. Дитинча вівці. (*Ягня*)
9. Житло бобра. (*Нора, хатка*)
10. Фігура, якою летять журавлі у вирій. (*Ключ*)
11. Які птахи живуть колоніями? (*Морські*)
12. Найбільша тварина суходолу. (*Африканський слон*)
13. У якого птаха гніздо рукавичка? (*Ремез*)
14. Птах, що співає хвостом. (*Самець колібрі*)

Ведуча: Пропоную погратися дітям у гру. Гра «Хто швидше збере іграшки».

Ведуча: Ще один конкурс «Вустами дитини». Діти розповідатимуть уривки з казок, а батьки відгадують, як називається казка.

Музична пауза – «Танець каченят».
Журі оголошують підсумки конкурсу.

Надія САВОЧКА,

психолог дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

Лариса ПУЛИК,

учитель-логопед дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ ПСИХОЛОГО-МОВНОГО ПРАКТИКУМУ ДЛЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ: «ПОЛІТ НА НЕЗВІДАНІ ПЛАНЕТИ»

Звучить пісня «РОДИНА»

Мета: Довести батькам необхідність та накреслити шляхи розвитку уяви, творчих здібностей, фантазії, мовлення, винахідливості у дітей. Розвивати в учасників кмітливість, винахідливість, творчість, позитивні емоції.

Оформлення зали: Зала оформлена у стилі космічної планети.

Обладнання: Геометричні фігури, картки із малюнками та фрагментами малюнків, конверт із завданнями, олівці, фломастери, папір для малювання, макет земної кулі.

Хід практикуму

Ведуча: Шановні батьки! Сьогодні ми вам пропонуємо на деякий час перенестися в дитинство. Давайте вирушимо в цікаву подорож, здійснимо політ на незвідані планети. Під час цієї подорожі ми зможемо і погратись, і позмагатись, проявити творчі здібності, фантазію, винахідливість. На нашій зустрічі присутні батьки старшої групи.

Це команда «МРІЙНИКИ» та команда «ВИНАХІДНИКИ».

Ведуча: Жодне змагання, навіть космічне, не може відбутися без журі, як має справедливо оцінювати досягнення команд і визначити переможця. Тож вітайте членів журі.

Ведучі: логопед – Пулик Лариса Микитівна; психолог – Савочка Надія Володимирівна.

Ведуча: УЯВА – що це таке, напевно знає кожен із вас, шановні батьки.

Ми дуже часто говоримо один одному: «Уяви собі, що ти...», «Уяви собі таку ситуацію...», або Придумай щось! Так от, для того, щоб все це робити, «уявляти», «придумувати» – нам необхідна уява, тобто фантазія.

Навіщо дошкільнятам розвивати уяву, скажете ви. Адже вона і так набагато яскравіша оригінальніша від уяви дорослого. Це не зовсім так. Дослідження психологів показують, що уява дитини розвивається поступово, з накопиченням нею певного досвіду. Всі образи уяви, якими б чудернацькими вони не були, засновані на тих уявленнях і враженнях, які ми отримуємо в реальному житті. Саме тому уява дитини бідніша за уяву дорослого. Не можна говорити про творчу уяву, не торкнувшись питання розвитку творчих здібностей, так як ці поняття взаємопов'язані.

Розвиваючи творчу уяву, ми тим самим розвиваємо творчі здібності дітей. Як ще навчити дитину мислити творчо? Найефективніший метод – це гра, особливо розвиваюча. Але на що ж вона може бути спрямована? А спрямована вона на розвиток творчої винахідливості, на вміння оперувати мовним багатством, на виховання розвиненої, ініціативної особистості з високим рівнем пізнавальних здібностей.

А тепер декілька запитань до вас:

1. Яким повинно бути ставлення батьків щодо праці дитини? Чи можна критикувати дитину в її спробах творити? *(Треба підтримувати схильність дитини до творчості; не критикувати, а виявляти співчуття в разі невдач).*

2. Чи існує взаємозв'язок між розвитком мови та творчої уяви? *(Розвиваючи творчу уяву та творчі здібності дітей, ми тим самим вчимо їх вільно висловлювати свою думку, збагачувати словниковий запас).*

3. Який жанр усної народної творчості є найулюбленішим, найцікавішим для дітей? *(Казка)*

4. Як можна спілкуватися без слів? *(За допомогою міміки та жестів)*

5. Чи доводилось вам, дивлячись на хмари, бачити якісь фантастичні образи? Якщо доводилось, то які?

6. У яких видах творчості дитина може відобразити свої творчі здібності та творчу уяву? *(Малюванні, в конструюванні, в ліпленні, в мовленні, в музиці...)*

Ведуча: А тепер ми вирушаємо в космічну подорож. Приготувалися, заплющили очі. *(Вимикається світло, грає музика, миготять гірлянди).* Уявіть собі, що ми летимо в космічному просторі. Попереду нас нескінченний Всесвіт, у якому кружляють різні планети. І ми з вами побуваємо на цих планетах. Повільно розплющуємо очі. Подивіться: нас зустрічає прекрасна інопланетянка!

Інопланетянка: Ви знаходитеся на Планеті Фантазія. Я дуже рада привітати вас на моїй планеті. Моя планета загадкова, фантастична, дуже гостинна. Мешканці моєї планети, фантазери, дуже зраділи, що ви погодилися побувати на нашій планеті і залишили для вас незвичайні цікаві завдання. І тільки виконавши їх *(передає пакет)*, ви зможете продовжити свою подорож на інші незвідані планети.

1. Перше завдання. «НА ЩО СХОЖА ФІГУРКА?»

Вам потрібно придумати, на що схожі фігурки, які ми зараз покажемо. Чим більше ви придумаєте та назвете предметів, які були б схожі на ці фігурки, тим більше балів ви отримаєте. Найвища оцінка – 3 бали.

2. Наступне завдання – «ЗВІДКИ КЛАПТИК?»

Ведуча: Кожна команда отримає малюнок і окремі картки до нього. Потрібно пояснити та показати на загальному малюнку, частина якого предмета зображена на картці. Після виконання завдання один із учасників команди дасть відповідь. Це завдання оцінюється в 2 бали.

3. «ПАНТОМІМА ДЛЯ КМІТЛИВИХ».

Інопланетянка: Любі земляни! Мені дуже сподобалось, як ви виконували завдання. І тепер я хочу подивитися, чи є у вас почуття гумору. Тому давайте проведемо конкурс «Пантоміма для кмітливих».

Тема цього конкурсу: «Тваринний світ».

Ведуча: Треба за допомогою міміки, жестів та рухів зобразити різних тварин. Від кожної команди потрібен один учасник. За одну хвилину учасники команди повинні відгадати, яку тварину показує гравець. Це завдання оцінюється в 2 бали.

Команда «Мрійники» (*слон, заєць, білка, мавпа, папуга, пінгвін*)

Команда «Винахідники» (*крокодил, лисиця, ведмідь, змія, орел, страус*)

Загальна оцінка журі за завдання на «Планеті фантазій»

Ведуча: Дуже цікаво нам було на «Планеті Фантазії», але наша подорож продовжується далі. Беремо курс на планету «Рідна мова».

РІДНА МОВА

Мово рідна, слово рідне,

Хто вас забуває,

Той у грудях не серденько,

А лиш камінь має.

Як ту мову не забути,

Котрою учила нас всіх ненька говорити,

Ненька наша мила?

С. Воробкевич

Інопланетянка: Я рада вас вітати на нашій планеті. Ми, мешканці планети «Рідна мова», дуже любимо спілкуватися між собою, шануємо свою мову і вивчаємо мови інших планет Галактики, знаємо і вашу мову. Вона дуже нам подобається. Вона така багата, співуча, мелодійна.

Кожному, хто відвідує нашу планету, ми даємо завдання, щоб дізнатися, як ви володієте своєю рідною мовою, ми вам також підготували цікаві завдання. (*Віddaє конверт із завданнями*).

Ведуча: Цікаво, які завдання нас тут чекають?

1. «Склади речення». Завдання полягає в тому, щоб, використовуючи три заданих слова, скласти за п'ять хвилин якнайбільше речень. Не можна об'єднувати слова як-небудь, але можна складати речення незвичайного змісту.

Команда «Мрійники» (*автомобіль, мокрий, пастух*)

Команда «Винахідники» (*подушка, веселий, жувати*) (*Наприклад, мокрий від дощу пастух сховався в автомобілі.*)

(*Оцінка цього завдання – 2 бали*)

2. **Інопланетянка:** На моїй планеті дуже люблять фантазувати, складати із слів різні знакограми. А у вас, я знаю, дуже красиво складають вірші, поеми, казки. Один із віршів я хочу вам прочитати, ось послухайте: (*Музика*)

Казка, казка, все вона на світі знає,

Добро любить, зло карає.

Мрії всім вона приносить

Тим, хто лиш її попросить.

І ось вам друге завдання:

Згадайте всім вам відомі казки: «Червона шапочка» та «Вовк і семеро козенят». Кожна команда повинна переробити свою казку на фантастично-гумористичний лад, щоб негативний герой перетворився на позитивного.

На це завдання відводиться сім хвилин. Оцінка цього завдання – 2 бали. Після закінчення часу учасник від кожної команди розкаже свою казку.

3. Інопланетянка: Я побачила, що ви творчо підійшли до виконання цих завдань: склали цікаві речення, цікаво переробили свої казки.

Тепер пропоную об'єднатися командам і пограти у гру «Протилежності». Ця гра на вміння знаходити протилежності в одному і в тому ж об'єкті. Я називатиму вам протилежні властивості чи ознаки, а ви повинні здогадатися, які предмети чи явища можуть мати ці властивості. Наприклад: **весела – сумна**. Хто? **Людина**. В цю гру ми будемо грати з м'ячем.

Прошу всіх у коло стати,

Починаймо разом грати!

Гострий – тупий (ніж)

Гарячий – холодний (суп) і т. д.

Інопланетянка: Спасибі. Було дуже приємно з вами поспілкуватися, погратись. Але я знаю, що вам потрібно продовжувати подорож далі. Тому я вам бажаю цікавої подорожі та вдалого повернення на планету Земля. До нових зустрічей!

Оцінка журі за завдання на планеті «РІДНА МОВА».

Ведуча: Особливо оригінально можна проявити свої творчі здібності та уяву в малюванні, тому ми продовжуємо нашу подорож до планети «Художників».

(Грає музика, миготять гірлянди.)

Інопланетянин: Добрий вечір, дорогі земляни. Вас вітають мешканці планети «Художників»! Планета «Художників» – це кольорова, яскрава планета, де живуть веселі, талановиті художники. Мені дуже хотілося б, щоб ви на деякий час перетворилися в митців, тому ось вам олівці та фломастери, пропоную вам взяти участь у конкурсі, який називається «Намалюй пісню».

Від кожної команди потрібен один учасник, який намалює українську народну пісню. Її назва і зміст у цьому конверті. Під час виконання завдання команда коментує, що малює гравець, відгадує пісню та потім співає.

На це завдання відводиться одна хвилина. Найвища оцінка конкурсу 5 балів. *(Пісні: «Несе Галя воду», «Ой у полі два дубки».)*

Інопланетянин: Молодці! Мені дуже хотілося б ще погратися з вами, але я поспішаю тому я залишаю вам цей конверт, у якому знаходяться загадкові малюнки. Їх передали вам мої друзі – художники. До побачення!

Ведуча: Ось ці загадкові малюнки. Щоб зрозуміти, що на них зашифровано, треба за 5 хв. їх домалювати, проявивши свою фантазію та уяву. Після закінчення завдання, треба показати малюнок і розказати, що ви намалювали.

(Конкурс оцінюється в 2 бали.)

Ведуча: А в цей час, доки ви будете малювати, капітани команд проявлять своє вміння конструювати ціле з частин. Капітани команд, підійдіть, будь ласка, до фланелеграфа та разом виконайте завдання.

Команда «Мрійники», покажіть свій малюнок та прокоментуйте його.

Команда «Винахідники», прокоментуйте свій малюнок.

Загальна оцінка журі на «Планеті Художників»

Ведуча: Шановні друзі! Подивіться, будь ласка, яке зображення виклали наші капітани? (*людини*) Людина – це творець на землі. Саме вона робить її красивішою, виявляючи при цьому свою творчість, фантазію. Так давайте повернемося на нашу Землю і будемо любити, оберігати її, тому що у Всесвіті вона така маленька і ніжна. (*Виноситься макет Землі*)

Ведуча: Ось вона, наша Земля, ніби кольоровий м'яч, наш рідний дім. Давайте станемо в коло, візьмемося за руки, заспіваймо пісню:

Кольоровий м'яч, що летить між зірок.

Це твій рідний дім, де зробив ти перший крок.

Він дає нам хліб, він у космосі кружля,

Дивовижний м'яч – це одна на всіх Земля.

Пр. Да-да-да-давайте Ро-ро-ро-розбудим

Ра-ра-ра-ра-радість На-на-на Землі.

Да-да-да-даруйте радість і надію

Всім на світі людям – і тобі й мені.

Веселковий м'яч ти тримаєш у руці,

Від рясних дощів він, мов яблуко, в росі,

Обережним будь, не зроби невірний рух,

Щоб не впав м'яч із твоїх гарячих рук.

Пр.

Ведуча: Ми з вами здійснили подорож до різних планет. І сьогодні ви були дуже активні, виявили кмітливість, винахідливість, творчість. Під час цієї подорожі, ми сподіваємося, ви зрозуміли наскільки важливо розвивати творчу уяву та творчі здібності у дітей, та отримали знання, які надалі зможете використовувати для розвитку своїх дітей. Адже майбутнє в їхніх руках. Усім дякую! Бажаємо вам успіхів у вихованні та розвитку ваших дітей. А тепер надаємо заключне слово журі.

Інна ДАЦЮК,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

**СЦЕНАРІЙ ДІЛОВОЇ ГРИ З БАТЬКАМИ НА ТЕМУ:
«ПЕДАГОГІЧНИЙ ДЕТЕКТИВ. СПРАВА 001:
«ПРОБЛЕМИ ПЕРШОКЛАСНИКІВ»**

Мета: Дати батькам рекомендації та орієнтири щодо підготовки дітей до школи. Довести до розуміння присутнім, що родинне виховання має носити гармонійний характер та розвивати всі сили, закладені в дитині від народження.

Обладнання: м'яч.

Хід ділової гри

Ведуча: Добрий вечір, шановні гості, батьки та колеги! Сьогодні ми з вами зібралися в цій залі, щоб поговорити на тему виховання. Всі ми з вами хочемо того чи ні, а педагоги. Хтось за покликом серця, хтось від того, що став татом чи мамою. Але з того часу, як з'явилася людина на землі і народилося дитя, разом з дитям народилася наука виховання, яку потім назвали ПЕДАГОГІКА. Коли є наука про виховання, то і є його проблеми. Сьогодні деякі ці проблеми спробуємо вирішити разом. Виконувати цю складну роботу будуть батьки старшої групи.

(Представлення батьків двох команд)

Ведуча: На жаль, нерідко буває і так, що труднощі поведінки і характеру дітей незрозумілі чи вчасно не помічені дорослими з часом приводять до трагедії. І тоді педагога замінює детектив.

Давайте уявимо собі, що великий Шерлок Холмс, спостережливий Мегре, чи винахідливий лейтенант Коломбо головною справою свого життя вибирають не криміналістику, а педагогіку. Скількох би неприємностей можна було уникнути. Адже діти поганими не народжуються.

Для того, щоб допомогти батькам зорієнтуватися в виборі правильних прийомів виховання, ми вирішили в нашому дошкільному закладі відкрити нову рубрику під назвою «Педагогічний детектив». Тут ви не зустрінетесь із читанням моралі. Ми просто будемо разом вирішувати педагогічні завдання.

Щоб ви злегка розслабилися і зняли напругу, пропоную вам маленьку експрес-анкету. Проводити її будемо в такій формі: я формулюватиму вам запитання, а ви швидко на них відповідати. Чия команда набере більше балів, ту ми і посвятимо в детективи. Вони першими будуть вирішувати справу.

І команда

1. Яке місто плазує? *(Ужгород)*

2. Дерево – національний символ України, гілки якого освячують навесні.
(Верба)

3. Рідний край наш, держава, в якій ми живемо. *(Україна)*

4. Музичний інструмент, художній символ України. *(Бандура)*

5. Хто його забуває, той у грудях не серденько тільки камінь має? (Слово, мова)

6. Що таке валюта? (Гроші іноземної держави)

7. Як називають продаж товару шляхом, хто більше за нього заплатить? (Аукціон)

8. Що стоїть посеред Києва? (Буква Є.)

9. З якої миски не можна наїстися? (З порожньої)

10. Який найбільший птах? (Страус)

11. Що буде робити ворона, коли проживе три роки? (Далі жити)

12. Антонім до слова «шити». (Пороти)

II команда

1. Яке місто літає? (Орел)

2. Кущ, оспіваний в українських народних піснях? (Калина)

3. Національний символ, який дівчата одягають на голову до свята? (Вінок)

4. Національний символ, що його дарують матері своїм дітям на щастя, на долю у далеку дорогу? (Рушник)

5. Ім'я поета, якому належать слова: «І чужого навчайтесь, й свого не цурайтесь». (Тарас)

6. Що таке економіка? (Наука про ведення господарства)

7. Обмін товарами між підприємствами? (Бартер)

8. Скільки поворотів у Москві? (Два лівих і правий)

9. Що дістане зубами потилицю? (Гребінець)

10. Який птах найменший? (Колібри)

11. На що схожа половина апельсина? (На іншу)

12. Синонім до слова «друг» (Приятель, товариш)

13. У якому місяці 28 днів? (У кожному)

Підрахунок балів, визначення команди, яка буде розслідувати справу «001».

Назва команди.

Ведуча: Отже вашій команді пропонуємо таку справу 001, яка має назву «Проблеми дошкільнят».

Зачитайте, будь ласка. Ви уважно заслухали справу? Тепер подумайте, чи потрібна вам мама цієї дитини для співбесіди і які питання ви будете формулювати їй. У вас на столі лежить матеріал, подивіться, чи стане він вам у пригоді?

Доки детективи працюють, я пропоную іншій команді погратися, виявити: чи уважні і кмітливі у нас батьки. Наша жартівлива гра називається «чорного» і «білого» не називати, «так» і «ні» не говорити.

1. Ви сьогодні снідали?

2. У вас карі очі?

3. Чи любите ви детективи?

4. Є у вас діти?

5. Ваша дитина відвідує дитячий садок?

6. Ви любите отримувати подарунки?
7. Трава зеленого кольору?
8. Чи хрюкає соловейко?
9. Цукерки бувають гіркими?
10. Якого кольору сніг?
11. Чи любите ви ходити до лікаря?
12. Які шарфи в одеських джентльменів?

Ведуча: (звертається до детективів) Шановні детективи, як у вас справи? Чи потрібна вам мама для дослідження цієї проблеми? (запрошую маму, вона сідає біля детективів). Даю вам іще одну хвилинку часу, доки я запропоную завдання для команди.

Ведуча: Я пропоную всім присутнім дати відповідь на надзвичайно складне запитання: «Де найбільше часу проводить жінка вдома?» (*на кухні*) Я з вами згодна. А як би хотілося більше часу побути з дитиною, показати їй щось нове і цікаве, тому я пропоную вам чудовий спосіб розважити дитину, не виходячи з кухні. Запропонуйте їй стати художником. Дайте їй фарбу й папір, а замість пензлика <...> вермишель, що є у кожної господині на кухні. Нехай дитина дасть волю уяві, пофантазує. Але перш, ніж щось пропонувати дітям, краще самому провести експеримент. От ми зараз і почнемо. Перед вами на столах все необхідне. Спробуйте за допомогою макаронних виробів виконати якийсь малюнок.

А тепер просимо Надію Володимирівну для співбесіди з детективами.

Отже, детективи заглибилися в роботу, а ми подивимося на роботу художників.

Ведуча: Шановні батьки, а чи знаєте ви, що діти нашої групи найбільше люблять гратися з м'ячем? Давайте на деякий час побудемо у дитинстві і пограємося з м'ячем, хоча гра буде для дорослих. Прошу всіх стати в коло. Я починаю речення, а той кому я кину м'яч, продовжить його. Речення таке: «Моя дитина буде слухатися, якщо...» *кидаю м'яч, батьки продовжують речення* Наголосити, що у кожного повинен бути свій варіант відповіді.

Гра з м'ячем.

Ведуча: Дякую, я зрозуміла, коли ваші діти вас слухаються. Я дуже рада, що до нас завітали сьогодні не тільки мами а і тата і пропоную подружнім парам погратися в таку гру: «Чи уважні ви батьки?»

Батьки сідають за один стіл, а мами за інший навпроти

Прошу вас письмово дати відповіді на запитання, які я буду вам ставити. Після цього ми звіримо ваші відповіді.

1. Улюблена страва вашої дитини.
2. У яку школу піде ваша дитина?
3. Кого з батьків більше слухається дитина?
4. Улюблена казка дитини.
5. Яких домашніх тварин любить дитина?
6. Що найбільше любить малювати?
7. У якому віці дитина зробила перший крок?

8. Улюблене свято дитини.

9. Якого кольору очі вашої дитини?

10. У якому одязі була сьогодні дитина в дитячому садку?

Ведуча: Дякую ! А тепер прошу ваші відповіді.

Повторюю запитання, а батьки кожен зачитує свою відповідь.

Ведуча: Шановні детективи, я прошу вас іще раз зачитати справу і вказати причину, та дати рекомендації Надії Володимирівні та всім присутнім, кого турбують подібні проблеми.

Дякую вам, шановні батьки. Ви дуже успішно вели розслідування. Вам може позаздрити навіть сам знаменитий Коломбо. Оскільки ви дуже стомилися, то пропоную вам відпочити. Але ж до нас надійшла іще справа під номером 002. Я так думаю, що її успішно вирішать учасники іншої команди. Справа називається «Невроз першокласника».

Ведуча: Подумайте, чи потрібна вам мама для проведення співбесіди? Можете також переглянути матеріал, який лежить у вас на столі.

Тепер вам, шановні детективи, я пропоную відпочити і погратися в жартівливу гру «чорного» і «білого» не називати, «так» і «ні» не говорити.

1. Чи любите ви дощ?

2. Вам подобається кататися на санчатах?

3. Ви пили сьогодні вранці каву?

4. Помідор – це овоч?

5. Любите ви ходити в гості?

6. Ви бачили, як на березі ростуть яблука?

7. Антонім до слова «чорний».

8. У вас хороший настрій?

9. Ви любите, коли вам дарують квіти?

10. Ви гарно співаєте?

11. У морі солоні вода?

12. Які смуги у зебри?

Ведуча: Шановні детективи, чи потрібна вам мама для співбесіди? Даю вам іще одну хвилиночку для обдумування, доки прозвучить завдання для другої команди.

Отже, ми вирішили, що всі мами дуже багато часу проводять на кухні. Пропоную і вам завдання, яке дитина з задоволенням виконала б за кухонним столом. Для цього потрібні різноманітні крупи, аркуш паперу, клей фарба і максимум фантазії.

Прочу вас приступати до роботи, а Ірину Миколаївну запрошуємо для співбесіди з детективами.

Ведуча: Доки працюватимуть наші детективи, пропоную порозважатися команді.

Перш за все, покажіть нам ваші роботи.

Ведуча: Пропоную вам виконати фізкультхвилинку. Для цього у нас є м'ячик і моє речення: «Мене в дитині радує...» Я вважаю, що у кожного із вас буде свій варіант відповіді.

Гра з м'ячем

Я хвилююся, що наші подружні пари обраться, коли ми з вами не проведемо нашу традиційну гру «Чи уважні ви батьки?» Запрошую чоловіків до одного столика, а жінок до іншого.

1. День народження вашої дитини.
2. Кого із співаків більше всього любить ваша дитина копіювати?
3. Улюблений напій.
4. Улюблена книжка.
5. Найкращий друг чи подруга.
6. Перше слово вашої дитини.
7. Якого розміру взуття в дитини?
8. Які улюблені заняття в дитячому садочку?
9. О котрій годині ваша дитина лягає спати?
10. Найулюбленіша пора року.

Ведуча: Дякую! А тепер прошу ваші відповіді. Я буду повторювати запитання, а батьки кожен зачитує свою відповідь.

Ведуча: А як справи у наших детективів ? Чи завершили вони свою справу? Давайте послухаємо їх.

Дякую вам за вашу допомогу у розслідуванні, за завершення такої відповідальної і складної справи. От ми і підійшли до кінця нашої ділової гри. Ви всі виявилися гарними детективами, отже, маєте тепер не тільки звання педагога, а ще і детектива.

Можливо, сьогодні ви відкрили для себе багато чого нового, чогось навчалися. Наприклад, малювати вермишеллю, манною крупною робити аплікацію. А можливо, десь в глибині душі пригадали своє дитинство, на якусь мить стали не поважною мамою чи татом, а просто Наталочкою чи Миколкою. Адже найпрекрасніше, що є у кожного із нас – це дитинство, безтурботне, щасливе, чарівне. То ж я дякую всім вам за те, що ви допомогли і нам всім побувати там. За вашу кмітливість, щирість, за ваші посмішки, за ваші серця які наповнені любов'ю і ласкою, ніжністю і справедливістю до ваших дітей. Дякую вам!

Тетяна БОКОВЕНКО,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

СЦЕНАРІЙ ГРИ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ НА ТЕМУ: «ПОГОВОРИМО ПРО КУЛЬТУРУ ПОВЕДІНКИ»

Мета: Створити позитивний мікроклімат у родинях, ознайомити батьків з принципами гуманістичного виховання, допомогти оволодіти навичками толерантного спілкування.

Одладнання: прислів'я, педагогічні ситуації.

Хід гри

Ведуча: Шановні батьки та гості! Я рада вас вітати в нашому садочку. Сьогодні тут зібрались на чергове засідання батьки молодшої групи «Промінець», щоб поговорити про таке важливе питання, як виховання культури поведінки наших дітей.

Представлення учасників.

Ведуча: Хто з вас, друзі, не хотів би бачити свою дитину вихованою та шанованою в майбутньому людиною. Однак одного нашого бажання мало. Правильне виховання культури поведінки у дітей накладає на нас велику відповідальність, вимагає знань.

Внутрішня культура людини – обов'язково проявляється в її поведінці. Власне, наша поведінка, наші вчинки, ставлення одне до одного виховує наших дітей краще за будь-які повчальні бесіди. Тут доречно згадати видатного педагога А. С. Макаренка. Він зазначав, що батьки виховують свою дитину не тільки тоді, коли навчають її. Вони виховують її кожної миті свого життя.

Манера розмовляти, поводитись із іншими людьми – все це має для дітей велике значення. Кожен дорослий повинен пам'ятати, що для людини в «коротких штанцях» він є завжди в усьому зразком.

Ми анітрохи не сумніваємось, що ви для своїх дітей є зразком вихованої, культурної людини. І тому запрошуємо вас до школи шляхетності, яку ми відкриваємо в дитячому садку.

Ведуча: Навіщо нам ще одна школа? – незадоволено подумаєте ви. А я відповім вам на це так:

Ведуча: Шляхетність – одна з найвищих чеснот людини, що передбачає благородство і красу думок та вчинків. У нашій школі шляхетності ми всі разом будемо вчитися розуміти, що добре, а що погано, поділимося своїми знаннями, умінням поводитись так, щоб людям поряд із нами було затишно, приємно, щоб вони усміхались нам.

Ведуча: Ну що, згодні? Тоді я вітаю вас у нашій школі.

Ведуча: Дотримання певних правил поведінки називають етикетом, або, інакше кажучи, добрими манерами. На перший погляд, ці правила здаються лише умовністю, чимось необов'язковим і несуттєвим, але виявляється, вони мають серйозний зміст і значення.

Ведуча: Віддавна встановилося, що, зустрічаючи знайому людину, слід говорити їй: «Добрий день», – тобто вітатися з нею. А в багатьох народів і понині цей ритуал – ціла церемонія.

Ведуча: Вітатися одне з одним означає багато: висловити радість від того, що бачиш знайому людину, що тобі приємно з нею спілкуватись і тим самим виказати їй свою симпатію.

У нашого народу є теж дуже багато добрих звичаїв, традицій, одна з яких – слова-привітання, притаманні тільки для нашого українського народу.

Першим завданням для вас буде таке: пригадати та назвати слова-привітання, які ви знаєте і використовуєте в житті.

(Батьки виконують завдання).

Ведуча: Дякуємо вам! Скільки теплих і гарних слів-привітань ви пригадали. **Ведуча:** А тепер хотілося б звернути увагу на слова народної мудрості – прислів'я, які стисло і влучно дають оцінку людським вчинкам, поведінці, які є узагальненням людського досвіду. Недарма кажуть: «Народ скаже, як зав'яже».

Народна мудрість виробила свої правила з приводу того, що повинна знати вихована людина при спілкуванні, бо людське спілкування за словами Екзюпері – одне з найважливіших людських благ, але цим благом треба вміти користуватись.

Ведуча: Я назву вам ці правила, а ви серед розкладених у вас на столах прислів'їв, повинні вибрати ті, які є підтвердженням цього правила

1. Перевага внутрішніх якостей людини над зовнішніми.
2. Володіння гарним, добірним, художнім словом.
3. Доцільність мови.
4. Вміння вести бесіду.
5. Обдумування перед говорінням.

Дякую вам.

Ведуча: У наші дні багато говориться про дефіцит емоційного спілкування, духовної близькості дітей і батьків. На жаль, дорослі не завжди можуть приділити дітям достатньо часу для спілкування. Звичайно, у сім'ї, де працюють обоє батьків, важко знайти час для дитини, хіба що увечері або у вихідний день. Ось як звучить відповідь дітей на таке запитання:

- Чим би ти хотів займатися з мамою чи татом увечері?

«Я люблю, коли мама зі мною розмовляє, читає казки, розповідає мені про щось».

Ведуча: Казка – це улюблений літературний жанр малят. У цьому жанрі найлегше подати дитині високі моральні істини. На прикладі героїв казок наші діти навчаються доброті, ввічливості, повазі до інших людей, такту.

Ведуча: Наше наступне завдання для вас буде таке: Наведіть приклади казок чи оповідань, у яких правила етикету, використання ввічливих слів допомогли героям, чи навпаки – нехтування ними довели до лиха.

(«Дідова дочка і бабина дочка», «12 місяців», «Гуси-лебеді», «Дві квочки», «Що добре, а що погано», «Чарівне слово» В.Осєєвої, «Гіркий апельсин», «Лисиця і журавель», «Як себе вести», «Печиво», «Скажи людині» «Доброго дня» В.Осєєвої)

Ведуча: Судячи з того, які твори ви назвали, ви багато читаете з дітьми художньої літератури і вона допомагає вам у вихованні ваших дітей.

Ведуча: Першу школу виховання культури поведінки дитина проходить, звичайно, у сім'ї. Будучи членом сім'ї, дитина перебуває в певній системі діючих взаємин, завдяки яким усвідомлює норми і правила поведінки.

У сім'ї є всі передумови для виникнення різноманітних ситуацій для виховання у дітей позитивних рис характеру. Правильне вирішення цих ситуацій залежить від нас, дорослих. Пропоную вам для розгляду кілька з них.

(Батьки обговорюють педагогічні ситуації.)

1. Дідусь та бабуся люблять свого онука, пробачають йому грубість та бешкетування.

Маленький охайний хлопчик сидить, відкинувшись на стільці. Дідусь, важко зітхнувши, зігнувшись, взуває йому черевики. Онук у цей час капризує: «Швидше взувай, швидше. Я стомився сидіти.» Іншим разом ця дитина сказала таке: «І ти, дід, поганий, і баба у нас погана. Ти – тому, розбудив мене рано, а баба погана – потовкла картоплю».

Чим можна пояснити грубість хлопчика у ставленні до бабусі і дідуса?

Ваша думка про мікроклімат у сім'ї, в якій виховується хлопчик.

2. Татусь вирішив сам зайнятися вихованням сина, зробити його справжнім чоловіком. Досить дитині перебувати під опікою жінок! У хлопчика повинен бути чоловічий характер. Час би зрозуміти, що няньок у нього немає: сам розкидав іграшки – сам прибери. Умій переборювати себе навіть коли важко. Так чинять усі чоловіки. Малюк, на гордість батька, з ним солідарний, відразу кидається робити те, що вимагають.

Так, звичайно, він чоловік! Але іграшок багато і так хочеться швидше їх куди-небудь порозсовувати, аби не були перед очима. А батько настирливий: іграшка поставлена не на ту полицю і машини нерівно стоять.

Хлопчику вже зовсім нецікаво ходити по кімнаті, переставляти іграшки, а батько сидить та покрикує. Малому стає байдуже, а потім і образливо, хочеться до мами. Він починає пхикати, а побачивши обличчя батька, зовсім розкисає. Батько розчарований і ще більше розчарований син.

Чому батька спіткала невдача?

Чи врахував батько вікові особливості дитини третього року життя?

Який має бути вплив на дітей батька і матері?

3. Часто можна почути, як одна жінка говорить іншій із заздрість і досадою:

- Щаслива, у вас усі діти ростуть хороші, а ось у мене син – одне горе. І в кого він тільки вдався?

Чому в сім'ях діти зростають різними: одні працелюбні, чуйні, інші – егоїстичні, заздрісні, грубі?

Ведуча: Дякую вам, шановні батьки, за уміло вирішені педагогічні ситуації. Я впевнена, що у вихованні своєї дитини ви зумієте знайти правильний підхід до неї, якщо виникне якась незвичайна ситуація, то ви правильно її вирішите.

Ведуча: А тепер хочу сказати, що, завершивши успішно перший етап у нашій школі шляхетності, ми разом зможемо вивести ряд правил для батьків з питання виховання культури поведінки у дітей. Ці правила ми розповсюдимо для батьків усього дитячого садка, аби ніхто ніколи не припускався помилок у вихованні. А для того, щоб вам було легше розробити ці правила, я поставлю ряд запитань. Орієнтуючись на ці запитання, а також на те, про що сьогодні йшлося, я думаю, що без особливих зусиль ви розробите ці правила.

Отже, запитання:

1. Чи вмієте ви правильно покарати дитину?
2. Як правильно зробити дитині зауваження?
3. Чи обов'язкові спільні вимоги батька і матері у вихованні дитини?
4. Як ви вважаєте, чи треба поважати гідність дитини?
5. Як ви вважаєте, чи приклад дорослого – обов'язкова умова правильного виховання дитини?
6. Виховання ввічливості – це процес систематичний чи епізодичний?

Ведуча: Дякую, я вважаю, що ці правила допоможуть, багатьом батькам у вихованні своїх дітей.

Отже, сьогодні, на засіданні нашої школи шляхетності, ми обговорювали таку важливу проблему, як виховання культури поведінки у дітей. А зараз послухаємо в записі, як із вуст дітей звучить усе те, про що ми сьогодні говорили. А ви, шановні батьки, впізнаєте своїх дітей.

(У магнітофонному записі звучать вірші про культуру поведінки у виконанні дітей).

Ведуча: Підбиваючи підсумок, мені хотілось би сказати: у нашому житті на кожному кроці трапляються можливості для виховання дітей, треба тільки бачити їх і вміло використовувати.

Головне, шановні мами і тата, ніколи не забувайте, що найкращий приклад для дитини – це ми самі. Тому бажаю вам, щоб в будь-яку мить ви з гордістю могли сказати своїй дитині: *«Роби і вчиняй, як ми»*.

Віра ТУР,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

**СЦЕНАРІЙ РОДИННОГО ЗАХОДУ НА ТЕМУ:
«У САДОЧКУ РОЗВАЖАТИСЬ ЛЮБЛЯТЬ МАМИ Й МАЛЯТА»**

Мета: Запропонувати батькам ігри та вправи з навчання дітей читанню, підкреслити роль казки у вихованні дитини. Сприяти формуванню в родинах вихованців клімату згуртованості, доброзичливості, взаєморозуміння.

Обладнання: Таблиці із складами, малюнки із зашифрованими буквами, посилка з предметами з казок, олівці, папір для малювання.

Хід заходу

До залу заходять мами з дітками, сідають за столи. Звучить пісня «Родина» слова В. Крищенка, музика О. Злотника.

Ведуча: Шановні гості, на родинне свято до нас зібралися батьки і діти середньої групи «Ромашка».

Батьки і діти – серця одні,
Батьки і діти – душі пісні,
Батьки і діти – страждань політ,
Батьки і діти – родини цвіт.
Усі відчуваємо тяжіння життя,
Яких би не були ми націй і роду,
Та є найперша основа буття,
Що роду нема переводу.

Ведуча: Саме через відчуття роду і завдяки йому кожна людина приходить до щирих, глибоких і чесних почуттів. У нашого народу живе добра і благородна традиція – підтримувати теплі родинні взаємини, долати родинні незгоди. І все це робиться заради дітей, щоб виховати в них родинні почуття.

Сьогодні наша зустріч проходить під девізом: «У садочку розважатись люблять мами і малята».

Ведуча: Дозвольте мені представити родини учасників. Надаємо їм слово.

Дівчинка:

Даруємо вам ці квіти,
Щоб весело було жити.

Мама:

Принесли ми вам мішок гречки,
Щоб між дітьми в садку
Не було суперечки.

Мама:

А ми принесли в дарунок
Мішечок вівса,
Щоб садкова родина
Була здорова уся.

Хлопчик: Даруємо вам підкову на щастя.

Мама:

Даруємо хліб і сіль,
Щоб у добрі жили ви всі.

Ведуча: Щира дяка вам за ваші вітання та гарні побажання, ще й до того щирі дарунки. Родина – це мама, тато, дитина. Це дідусь та бабуса. У народі кажуть: «Як під сонцем квітам, так із матір'ю дітям».

Ведуча: Пропоную дітям назвати маму і тата на ім'я та по-батькові. А батькам, в свою чергу, назвати своїх батьків.

Ведуча: Ми проведемо змагання і тому наші учасники створили дві команди. Зараз діти напишуть назви своїх команд. У групі діти довго і ретельно міркували над цим, побачимо, що вийшло (*діти викладають назви*). Перша команда називається «Калинка», а друга – «Горобинка». Команди представлені, залишається представити журі.

ПЕРШИЙ КОНКУРС Розминка.

Ведуча: Першими до змагань вступають діти. Пропоную вам «загадки».

«Калинка»

1. Скільки кольорів у світлофора? (*Три*)
2. Інструмент для забивання цвяхів. (*Молоток*)
3. У якого звіра довгий пухнастий хвіст? (*Лисиця*)
4. Чи відлітають горобці на південь? (*Не відлітають*)
5. Які звірі взимку сплять? (*Ведмідь, їжак*)
6. У якого дерева плоди – жолуді? (*У дуба*)

«Горобинка»

1. Предмет, у якому бачиш своє відображення. (*Люстерко*)
2. Знаряддя для поливу квітів. (*Поливальниця*)
3. Який звір любить малину? (*Ведмідь*)
4. Які птахи прилітають до нас зимувати? (*Снігурі*)
5. Дерево із білою корою. (*Береза*)
6. Горобина – це дерево чи куш? (*Дерево*)
7. Загадки для мам.

«Горобинка»

1. Як називається столиця України? (*Київ*)
2. Назва Гімну України. (*«Ще не вмерла України»*)
3. Як називалось українське поселення вільних козаків у 16–17 ст.?

(*Запорізька Січ*).

4. Яку ноту кладуть у суп? (*Соль*)
5. Одяг для картоплі? (*Мундир*)
6. Що за трава, що й сліпий знає? (*Кропива*)
7. Що може зубами дістати потилицю? (*Гребінець*)
8. Маленьке, сіреньке, схоже на слона. (*Слоненя*)
9. Якою рукою краще колотити чай? (*Ложкою*)

«Калинка»

1. Місто, яке було в минулому столицею України. (*Харків*)
2. Назвати один із найдревніших знаків, який є Гербом України. (*Тризуб*)

3. Що можна бачити з заплученими очима? (*Сон*)
 4. Український народний танок. (*Гопак*)
 5. Яка рослина дає мед і кашу? (*Гречка*)
 6. Яке колесо не крутиться в машині під час руху? (*Запасне*)
 7. Скільки місяців на рік мають 28 днів? (*Дванадцять*)
 8. Чому кури гроші не клюють? (*Ніхто не дає*)
 9. Назвати кольорові моря. (*Червоне, Жовте, Чорне, Біле*)
- Слово журі.*

ДРУГИЙ КОНКУРС – «Читаємо для дітей».

Ведуча: Мамам пропонуємо таблиці зі складами. Зі складів, поданих у таблиці, утворити якнайбільше слів.

Команда «Горобинка» загадає загадки команді «Калинка» і навпаки.

«Калинка»:

Незвичайна є сім'я,
Добре всі сім'ю ту знають.
Букви всі від «А» до «Я»
У сім'ї тій проживають. (*Алфавіт*)

«Горобинка»:

Чорні, криві, від роду німі.
А стануть у ряд –
Враз заговорять. (*Букви*)

Ведуча: Наступне завдання «Знайди букви»

Потрібно знайти на малюнку знайомі букви. Але малюнки незвичайні, художник зашифрував букви і треба бути дуже уважними, щоб їх знайти. Чия команда більше букв знайде, та й переможе. Якщо ви добре знаєте букви, то швидко впораєтесь із веселим завданням.

Ведуча: Шановне журі, просимо підійти до мольбертів.

Ведуча: Наступне завдання «Чарівне перетворення».

У зазначеному слові можна змінити тільки одну букву, щоб утворити нове слово. Утворіть максимальну кількість нових слів.

Ведуча: Команді «Калинка» слово «нора» перетворити в слово «море».

Команді «Горобинка» – слово «фука» перетворити в слово «ріпа». Роботи батьків віддати журі.

Музична пауза. Слово журі третій конкурс «Казка»

Ведуча: Сьогодні ми казку сюди запросили, щоб бачити її і слухати гуртом. А казка в дорозі десь там загубилась. У дитячий садок надійшли телеграми і всі без підпису. Відгадайте, від кого вони:

1. «Приїхати не можу, бо тато не зробив мені човник і весельце». (*Івасик-Телесик*)
2. «Не приїду. Захворів. З'їв семеро козенят – болить живіт». (*Вовк*)
3. «Не приїду, бо ніяк не можу знайти свого золотого ключика». (*Буратіно*)
4. «Терміново викликали лікувати звірів в Африку. Не встигну повернутись». (*Лікар Айболить*)

5. «Дуже хотілося б потрапити на свято, але соромлюсь своєї гідкої зовнішності». (*Гидке каченя*)

7. «Від бабусі і дідуса втік, від зайця і вовка втік, від ведмедя втік, а від лисиці не зміг». (*Колобок*)

Ведуча: На адресу дитсадка надійшли посилки. Завдання: розглянути предмети і через одну хвилину назвати, з яких казок предмети лежать у них.

Перший ящик.

1. Шкаралупа горіха.

2. Шприц.

3. Колосок.

4. Рукавичка.

5. Торба з борошном

Другий ящик.

1. Яйце

2. Горошина

3. Чобіт

4. Шапочка

5. Солома

Четвертий конкурс «Малювалки»

Ведуча: У цьому конкурсі беруть участь дорослі. Придумайте сюжети для картин.

«КАЛИНКА» – У лісі багато людей. Треба це показати, не зображаючи людей.

«ГОРОБИНКА» – Пляж, повний відпочиваючих. Але людей малювати не можна.

Слово журі.

П'ятий конкурс «Як ви знаєте свою дитину?»

Ведуча: У сім'ї закладається коріння, з якого потім виростають і гілки, і квіти, і плоди. Саме батьки навчають дітей звичаїв, традицій своєї сім'ї, свого роду, що передаються з покоління в покоління. Недарма в народі кажуть: «Із родини йде життя дитини». Діти продовжують.

1 дитина: «Без сім'ї немає щастя на землі»

2 дитина: «Сім'я, рід, родина – ключ до щастя людини»

Ведуча: Ми впевнені, що ви гарно знаєте своїх дітей і пропонуємо вам жартівливий конкурс «Як ви знаєте свою дитину». Мама письмово дають відповіді на запитання. Дітей я запрошую на танок. Журі може відпочити, цей конкурс ми оцінювати не будемо.

Ведуча: Запитання до п'ятого конкурсу.

1. Улюблена телепередача вашої дитини.

2. Улюблена іграшка.

3. Що любить допомагати дитина по господарству?

4. Коли лягає спати?

5. Чи любить ваша дитина дитячий садок?

6. Кого на дитячий день народження запрошують у гості – друзів чи дорослих?

7. Улюблені солодощі.

8. Яку казочку просить розповісти перед сном?

9. Хто друг вашої дитини?

10. Якими словами втішає вас ваша дитина, якщо ви засмучені?

11. До кого любить ходити в гості?

12. Яких тварин любить?

13. Чого боїться ваша дитина?

14. Чи довго вам доводиться умовляти дитину випити пігулку?

15. Улюблена страва.

16. Якого кольору очі у мами?

17. Якого кольору улюблена мамина сукня?

18. Яке улюблене варення вашої дитини?

19. Якими лагідними словами називає тебе мама?

20. Улюблений мультфільм.

Гра для малят дошкільнят «Татові справи, мамині справи»

Ведуча: Я називатиму різні справи, а ви ставте фішки в ту чи іншу корзиночку, або в обидві зразу, якщо вважаєте, що мама і тато однаково роблять.

Запитання:

1. Хто вам читає книжки?

2. Хто з вами ходить гуляти?

3. Хто з вами грає в ігри дома?

4. Хто купує хліб та інші продукти?

5. Хто миє посуд?

6. Хто прибирає в хаті і миє підлогу?

7. З ким ви частіше виконуєте різну роботу?

Ведуча: Це завдання журі оцінювати не буде. Ми побачимо, яку кількість балів поставлять вам ваші діти.

Музична пауза. Шостий конкурс: «Намалюй пісню»

Ведуча: Таким чином ми підійшли до музичного конкурсу. Бачу по ваших очах, що співати люблять і хочуть усі. Ми вам надамо таку можливість, але спочатку пісню треба намалювати. Отже, конкурс називається: «Намалюй пісню» Запрошуємо по одному представнику з команди до мольберта.

Слово журі. Вручення грамот учасникам і переможцям.

Ведуча:

Ось і закінчилось наше свято,

Залишивши теплий світ у душі.

На все добре мами, хлопці і дівчата!

Хай у всьому щастить вам завжди

Дякуємо Вам, що сьогодні Ви були з нами.

Наталія ШКОРУП,
завідувач дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3;
Ніна СТАРОДУБ,
вихователь-методист дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

КОНФЕРЕНЦІЯ НА ТЕМУ:
«ГОТОВНІСТЬ СІМ'Ї ТА ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ»

План проведення конференції

№ п\п	Час проведення	Назва заходу	Відповідальні
1.	15.50-16.00	Реєстрація учасників	Вихователь-методист

Інформаційно-теоретичний блок

2.	16.00-16.10	Оголошення завдання конференції та ознайомлення з планом роботи	Вихователь-методист
3.	16.10-16.15	Вправа «Налаштування слухачів на позитивний настрій»	Психолог
4.	16.15-16.30	Мотиваційна, вольова, інтелектуальна готовність до навчання в школі.	Психолог
5.	16.30-16.45	Готовність дитини до навчання – запорука успішної адаптації до шкільного життя.	Вчителі гімназії «Перспектива»
6.	16.45-16.55	«Фізична готовність дитини до навчання в школі»	Організатор із фізичного виховання
7.	16.55-17.10	«Причини виникнення дисграфії в дітей та її попередження»	Учитель-логопед

Практично-презентаційний блок

8.	17.10-17.20	Фотосюжет «Як ми готуємо дітей до школи»	Вихователь-методист
9.	17.20-17.40	Рубрика «Запитуйте – відповідаємо»	Вихователь-методист
10.	17.40-17.50	Тест «Чи готова дитина до школи»	Вихователь-методист.
11.	17.50-18.00	Підбиття підсумків конференції та прийняття резолюції.	Завідувач

Хід конференції

Шановні батьки! Сьогодні ми вас запросили взяти участь у конференції, присвяченій важливому етапу в житті кожної дитини, а відтак і кожної сім'ї – початку шкільного навчання.

1. Тема нашої конференції: «Готовність сім'ї та дитини до навчання в школі»

2. Завдання конференції:

☐ Дати батькам інформацію про основні компоненти готовності дитини до школи, та форми роботи дошкільного закладу для розвитку дошкільників.

☐ Розглянути питання адаптації дітей до навчання в школі.

☐ Залучити батьків до співпраці з педагогами щодо розвитку дитини та підготовки її до школи.

Ведуча: На конференції присутні

Надаю слово психологу.

Вправа «Налаштування на позитивні емоції».

Ведуча: Подумайте про найсимпатичнішу життєрадісну істоту, яку ви зустрічали в житті чи казці. Головне, як тільки ви про неї подумали, вам захотілось посміхнутися. Спробуйте намалювати цю істоту. Покладіть праву долоню на ваш малюнок. Уявіть, що маленька симпатична істоту росте у вас під долонею. Відчуйте, яку позитивну енергію вона випромінює. Тож нехай ніщо не завадить сьогодні наповнюватись позитивними емоціями.

Ведуча: Отже, дитині п'ять років. Начебто ще зовсім крихітка, а вже не за горами навчання. Цей останній передшкільний рік – час батьківських тривог. Чи буде дитина відповідати всім тим вимогам, які сучасна школа пред'являє майбутньому першокласникові?

Ведуча: Одним із обов'язків сім'ї і дитячого садка є підготовка дітей до школи, від чого залежатимуть їхні успіхи в навчанні, подальший розвиток. Як правило, діти, які у старших дошкільних групах розуміють, що їх чекає у школі, володіють необхідними для навчання у ній навичками, легко вживаються у шкільне середовище. Однак не всі з них безболісно долають цей етап, що проявляється передусім у незадовільній їх успішності. Причина цього здебільшого в психологічній невідповідності до навчання в школі. Готовність до навчання у школі є інтегративною характеристикою психічного розвитку дитини, яка охоплює компоненти, що забезпечують її успішну адаптацію до умов і вимог школи.

Ведуча: *Про психологічну готовність дітей до навчання в школі виступить психолог.*

Ведуча: *Доповнять виступ психолога вчителі гімназія «Перспектива», надаю їм слово.*

Ведуча: Шкільне навчання – це серйозне навантаження в житті дитини, і вона до нього повинна бути добре підготовлена, насамперед фізично. Здорова дитина швидше ніж слабша, при звичається до шкільного режиму. У дитячому

садку за спеціальною програмою проводиться робота із зміцнення фізичного стану дітей.

Ведуча: *Пропоную послухати виступ організатора із фізичного виховання.*

Ведуча: Правильно вимовляти звуки рідної мови дитина має навчитися до школи. У дошкільному віці простежується неправильна вимова дитиною звуків. Це цілком закономірне явище. Але більшість дітей не може самостійно опанувати правильну звуковимову, отже, потребує допомоги дорослих. Допомогу дітям із серйозними вадами мовлення надають спеціалісти – учителі-логопеди.

Ведуча: *Перед вами виступить учитель-логопед з питанням «Причини виникнення в дітей дисграфії та шляхи її попередження».*

Ведуча: Робота з дітьми старших груп проводиться відповідно до програми «Впевнений старт». Відповідно до вимог програми щодня педагоги проводять із вихованцями по три заняття. Це заняття з ознайомлення з навколишнім, природою та розвитку мови, математика, фізичне виховання, музичне виховання, малювання, аплікація, ліплення, навчання грамоти, підготовка руки до письма.

Деякі батьки вже вчать дітей у дошкільному віці писати букви, цифри. Цього не слід робити. Краще давати дітям більше можливості малювати, розфарбовувати, ліпити, гратися з дрібними конструкторами, друкувати. Таким чином, розвиваючи дрібну моторику руки, ви будете готувати дитину до письма.

Особливого значення вихователі нашого закладу надають заняттям з художньої літератури. Вони проводять із дітьми спеціальні заняття літературної студії, які побудовані на роботі з літературними творами, збагачуючи таким чином словник дітей.

Ведуча: *Пропоную переглянути фотоколаж роботи в садочку.*

Отож, кожного дня діти набувають певних знань із тих чи інших розділів програми, чомусь навчаються, дізнаються про щось нове. Чи всі батьки цікавляться, що вчили сьогодні їх діти в дитячому садку, чим займалися, з чим познайомились, що писали, малювали чи ліпили. А це потрібно робити. Тоді і дитина буде відчувати, що їй потрібно бути уважною, бо дома її запитають про це.

Закріплювати знання дитини, набуті в дитячому закладі, необхідно і вдома. Це робити можна скрізь, коли і де завгодно. Ось ви йдете з малюком додому. Запитайте його, чим він займався у дитсадку, що йому читали, який вірш вчили? «Ану перекажи мені те, що ти запам'ятав?» Грайтеся з дитиною. Запропонуйте їй придумати слова на певний звук, продовжити речення, скласти слово зі складів. Цим ви будете розвивати у дитини увагу, мислення, спостережливість. Розвиваючи мислення, треба насичувати дитину складними завданнями, але доступними. Такі завдання найкраще розвивають і збуджують думку. Одночасно з розвитком мислення розвивається і мова дитини.

Дітей потрібно привчати виконувати свої обов'язки без нагадувань. Якщо вони звикнуть діяти тільки за вказівкою дорослих – це поганий показник їх

готовності до школи. Важливо також виховувати і загальну культуру поведінки. Виховати у дитини любов до праці – це означає підготувати її до шкільного навчання.

У старшій групі діти повинні самостійно одягались, роздягались, зав'язувати шапки і шнурки на взутті, допомагати один одному це робити. Якщо дитину не привчати працювати в колективі, виконувати до вступу в школу певні трудові обов'язки в сім'ї, то для неї виявляться чужими громадські інтереси, вона не рахуватиметься з вимогами колективу. Більшість дітей старшого дошкільного віку вже мають навички самообслуговування, уміють чергувати по їдальні, в куточку природи, допомагати вихователям у підготовці до занять. Чергові по їдальні накривають столи для сніданку чи обіду, допомагають помічнику вихователя одержати їжу, роздавати посуд, потім збирають його, витирають столи. Також діти в старшій групі миють іграшки, стільці, столи, квіти. Більшість дітей виконують це з задоволенням. Але бувають випадки, що дехто відмовляється від цих обов'язків.

Деякі діти не вміють доводити розпочату справу до кінця. Щоб в дитини вироблялись певні трудові навички і обов'язки потрібно і вдома давати їй посильні трудові доручення. Хай щось спочатку в неї щось не вийде, підбадьорте її, скажіть, що завтра це вона зробить. Більше говоріть дитині: «Ти – мій помічник, давай зробимо певну роботу разом, або допоможи мені».

Навчання – це праця і для деяких дітей праця нелегка. Від того чи привчили дитину працювати, а головне виконувати певні обов'язки, значною мірою залежить успішність навчання її у школі.

Таким чином, шкільна зрілість визначається багатьма факторами. Всі їх треба мати на увазі, готуючи дітей до школи.

Ведуча: *Підготовка дитини до школи (рекомендації для батьків)*

- Частіше розмовляйте у присутності дитини про школу, шкільне життя. Спрямовуйте дитину на серйозне ставлення до навчання.
- Не приховуйте труднощів, які чекають малюка у школі, але формуйте у нього впевненість у їх подоланні.
- Частіше звертайте увагу дитини на її зовнішній вигляд, хороші вчинки школярів.
- Навчіть сина чи дочку найпростіших навичок самообслуговування (*вмиватися, чистити зуби, одягатися, доглядати одяг, акуратно їсти*).
- Привчіть дитину лягати спати та вставати у певний час (*лягати спати не пізніше дев'ятій годині вечора, вставати о сьомій годині ранку*).
- Заохочуйте малюка до малювання кольоровими олівцями, письма ручкою (*написання паличок, кружечків, квадратиків*).
- Прищеплюйте дитині дбайливе ставлення до книжок, олівців, зошитів, фломастерів. Навчіть їх правильно гортати сторінки.
- Не стримуйте інтерес до навчання, заохочуйте малюка до набуття знань, обміну враженнями від почутого, побаченого.
- У будь-якій конфліктній ситуації не принижуйте гідності дитини, прагніть заохотити її до самовдосконалення.

● Завжди прагніть підтримувати вихователя, вчителя, не критикуйте його в присутності дитини.

Ведуча: Напевно, по ходу конференції в багатьох із вас виникли питання. Переходимо до наступного питання – «Запитуйте – відповідаємо».

Ведуча: На завершення пропоную для вас тест «Чи готова ваша дитина до навчання в школі».

1. Чи хоче ваша дитина йти до школи?
2. Чи думає ваша дитина про те, що у школі вона багато дізнається й навчатися буде цікаво?
3. Чи може ваша дитина самостійно виконувати вправу, яка потребує зосередженості впродовж 30 хвилин (*наприклад, збирати конструктор*)?
4. Чи ваша дитина в присутності знайомих анітрохи не соромиться?
5. Чи вміє ваша дитина складати розповіді за картинкою не коротші, ніж із п'яти речень?
6. Чи може розповісти напам'ять кілька віршів?
7. Чи вміє вона відмінювати іменники за числами?
8. Чи легко дається дитині заучування віршів, скоромовок, лічилок напам'ять?
9. Чи вміє рахувати до 10 і назад?
10. Чи може вона розв'язувати прості задачі на додавання й віднімання одиниці?
11. Чи правильно, що ваша дитина має тверду руку?
12. Чи любить вона малювати й розфарбовувати картинка?
13. Чи може ваша дитина користуватися ножицями і клеєм?
14. Чи може вона зібрати пазли з 5 частин за хвилину?
15. Чи знає дитина назви диких і свійських тварин?
16. Чи може вона узагальнювати поняття (*наприклад, назвати одним словом овочі: помідори, морква, цибуля*)?
17. Чи любить ваша дитина самостійно працювати: малювати, збирати мозаїку тощо?
18. Чи може вона розуміти і точно виконувати словесні інструкції?

Ведуча: Якщо позитивних відповідей:

15–18 – дитина готова йти до школи. Ви не дарма з нею працювали. А шкільні труднощі, якщо і виникнуть, можна легко подолати.

10–14 – ви на правильному шляху, дитина багато чого навчилася, а запитання, на які ви відповіли «ні», підкажуть, над чим іще потрібно попрацювати.

9 і менше – прочитайте спеціальну літературу, постарайтесь приділяти більше часу заняттям із дитиною і зверніть увагу на те, чого вона не вміє.

Ведуча: Результати можуть Вас розчарувати. Але всі ми – учні у школі життя. Дитина не народжується першокласником, готовність до школи – це комплекс здібностей, що піддаються корекції. Вправи, завдання, ігри, обрані Вами для розвитку дитини, вона легко і весело може виконувати з мамою, татом, бабусею, старшим братом – усіма, хто має час і бажання навчатися разом

з дитиною. Добираючи завдання, зверніть увагу на слабкі місця розвитку дитини.

Ведуча: Слово для підбиття підсумків конференції та зачитання резолюції надається завідувачу дошкільного навчального закладу.

Ніна СТАРОДУБ,
вихователь-методист дошкільного навчального закладу (ясла-садок)
комбінованого типу № 3

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ: «ЯК НЕ ТРЕБА ГОТУВАТИ ДИТИНУ ДО ШКОЛИ»

Мета: Допомогти батькам уникнути помилок в питанні підготовки дітей до школи.

Завдання: зорієнтувати батьків на конкретні дії та реальні показники розвитку дошкільників з питання підготовки їх до школи, показати шляхи співпраці з дитиною у колі родини, привернути до думки про необхідність постійного спостереження за дитиною, звернення за порадами до педагогів.

Хід консультації

Напевно, немає таких батьків, які б не хотіли бачити своїх дітей здоровими, добре розвиненими, готовими опанувати непросту шкільну програму. Проте досвід роботи дозволяє зробити висновок, що далеко не всі батьки знають, як правильно підготувати дитину до школи, і часто припускаються дуже серйозних помилок. Узагальнюючи основні негативні моменти, що найчастіше виникають при підготовці майбутнього школяра.

Ще й досі багато хто з батьків сповідує принцип «щасливого дитинства». В їхньому розумінні дитина дошкільного віку має лише грати з ровесниками і не обтяжувати себе жодними проблемами. Це ніби і є «щасливе дитинство». А школа на те й існує, аби навчити школяра різних премудрощів.

Зрозуміло, що такий підхід є хибним: дитину необхідно поступово готувати до школи, наприклад, через гру, мудрі батьки не нав'язують, а пропонують своєму сину чи доньці. Якщо гра захоплює дитину, вона гратиме з вами всюди: вдома, на прогулянці, в потязі тощо.

Саме через гру можна розвинути мислення, пам'ять, увагу, уяву дитини. Наприклад, колесо, яке відвалилося від машини, мамину обручку можна використати, щоб запитати в сина чи доньки «А якої воно форми? А ще які речі мають таку саму форму?» – і у відповідь почути із здивуванням назви понад двадцяти різних предметів.

«Біле, квадратне, знаходиться над головою», – раптом загадково каже мама, готуючи вечерю. І чотирирічна донька, забувши одразу про капризування, весело включається в цю гру. «Стеля», – робить відкриття дівчинка і загадує своє слово.

«Давайте грати так, щоб все було навпаки» – пропонує мені сусід по пляжу, хлопчик п'яти років. Його мама пояснює, що дитині важко зрозуміти, що таке слова – антоніми, тому вона так просто назвала гру. Мама бере в руки чорний камінчик – хлопчик кидає білий. При цьому він називає всі предмети і дії та їхні протилежності. Подібних ігор існує велика кількість. Вони описані в літературі, періодичній пресі. Після опанування серії ігор ви помітите, що і самі здатні вигадувати, творити.

Найважливіший принцип підготовки до школи – розвиток допитливості. Звичайно, починати цей процес варто не в шість років, а раніше. А якщо ви ще навчите

дитину слухати, спілкуватись із іншими дітьми і дорослими, підтримуєте її прагнення до самостійності: ініціативність, якщо допоможете вашій дитині відчувати себе особистістю, яка багато що може, і до того ж, перебуває у доброму фізичному стані, ви зробите дійсно чимало для того, аби щасливе дитинство продовжувалося і в шкільні роки.

Багато є батьків, які підготовку малюка до школи розуміють, як систематичне тренування в читанні, письмі й рахунку. Найбільш наполегливі «проходять» із дитиною майже всю програму першого класу. Ці батьки не враховують однієї дуже важливої речі, а саме: вміння читати і писати не означає повної готовності до школи. Зокрема читання безпосередньо пов'язане з попереднім досвідом малюка і є відтворенням навколишнього світу. Воно складається з почуттів дитини, ставлення її до книжок, запасу слів, її самостійності, впевненості в собі, відносин із батьками.

Доволі поширеним є такий спосіб підготовки, коли батьки не просто займаються репетиторством, а глибоко, ретельно вивчають програму 1-го класу з виконанням домашніх завдань у повному обсязі. Фактично уроки розпочинаються ще за рік до відвідування школи. Цей підхід батьки пояснюють просто: у такий спосіб вони самі намагаються вберегти сина чи доньку від стресу, яким вони вважають вступ до першого класу. Пізніше, вже в школі, такий дитині буває просто нецікаво на уроках. Небезпека подібної підготовки до школи полягає в тому, що такі учні привчаються нічого не робити на уроках, марно витрачаючи час. Вони швидко виконують завдання і вимушені чекати, поки це зроблять інші. Їм важко стежити за повільним нечітким читанням решти учнів; тому вони відволікаються, малюють, читають інші книжки, граються. Крім того, батьки, які в такий спосіб готують дітей до школи, більше піклуються про рівень їхньої інтелектуальної готовності і не звертають потрібної уваги на загальну психологічну підготовленість. Як правило, вольовий рівень таких дітей є низьким. Звичка отримувати позитивні оцінки без особливих зусиль, відсутність навички до копіткої, щоденної роботи дається взнаки в третьому і наступних класах, коли успішність цих дітей різко знижується. Негативні наслідки такого явища спостерігаються при формуванні особистості, зокрема її самооцінки.

Батькам важливо усвідомити, що дитина йде до школи, аби глибоко та краще пізнати світ, аби кожного дня робити маленькі відкриття, а не просто отримувати оцінки. Є й такі батьки, які озброїли своїх дітей психологічними тестами, що використовують при прийомі до школи. І ось уже малюк зазубрює відповіді на запитання, за допомогою яких перевіряють кмітливість тощо.

Доводилося зустрічатися і з такими батьками, для яких підготовка дитини до школи пов'язана з пошуком престижних навчальних закладів. «Чим моя дитина гірша?» – таким принципом керуються деякі батьки, котрі без урахування можливостей і функціональної готовності дитини до школи влаштовують її в спеціалізований навчальний заклад із поглибленим вивченням іноземних мов, математики тощо. Таким батькам хочеться сказати: «Дитина не є засобом самоствердження. Поважайте її індивідуальність, неповторність, любіть її такою, якою вона є, просто тому, що вона – Ваша дитина. Обираючи якусь школу, керуйтеся

тим, аби вашій дитині там було добре. Тому при виборі навчального закладу виходьте з інтересів та здібностей вашої дитини».

Як бачимо, помилки при підготовці малюка до школи є різними. Одні батьки залякують дитину школою, створюючи тим самим негативну установку: «Ось підеш до школи, там тобі покажуть», – погрожує мама рухливому, непосидючому Павлику. А через два роки, коли прийшов час стати школярем, батьки дивуються, чому син не хоче йти до школи. У Сашка мама потурбувалася про гідну інтелектуальну підготовку, проте ізолювала від ровесників, аби не навчився малюк на вулиці поганого. Перші ж дні навчання виявили серйозні проблеми у спілкуванні, адаптації до школи.

У Христинки батьки-ерудити. В їхній сім'ї є рідкісні вироби мистецтва, колекції монет, велика бібліотека. Починаючи з двох років, дівчинка відвідує музеї, виставки, з п'яти років грає на фортепіано, трошки володіє елементарною англійською. Вона весь час проводить у товаристві дорослих. Її поведінка розкута: вона вміє підтримати розмову, висловити власну думку. Ровесниці їй здаються дурненькими і наївними. Вони ще бавляться дитячими іграшками, а Христинка вже може вести розмову про архітектурні стилі. На моє зауваження щодо того, що в такому віці дуже велике значення має рольова гра, батько дівчинки відповів: «Все життя – гра. Ще награться».

Не знаю, якою буде доля цієї дівчинки, але перший клас виявився серйозним іспитом для всієї сім'ї. Христинка часто хворіла, багато пропускала. Їй важко давалась математика і в класі вона не мала авторитету. Дівчатка її вважали дивачкою. Успіхи в навчанні були посередні. Христинці стало нецікаво в школі. Батьки також помітили, що донька все частіше вдається до симуляції хвороби. Одного разу викривши це, вони відправили дівчинку до школи. Проте Христинка того дня все ж туди не пішла.

Зараз дівчинка відвідує тренінгову групу, в якій учиться спілкуватися з дітьми. Здається, вона вперше відкриває для себе ровесників (дотепних, безкорисливих, винахідливих, щирих, добрих) і вчиться цінувати людей не лише за їхні знання, а й за чуйне серце, талановиті руки, добрі справи. А її батьки все частіше з'являються на подвір'ї з півторарічним Олегом, який любить бавитися в пісочниці.

А якщо ваша дитина має якийсь талант? Як тут бути?

Батькам таких дітей раджу тісніше контактувати з психологічними службами, педагогами, які мають досвід роботи з дітьми, котрі наділені неабиякими здібностями. Врешті-решт, ви самі маєте стати педагогами і психологами для своєї дитини. Адже з такими дітьми нелегко і в навчанні, і в побуті. Їхнє нестандартне мислення, заглибленість у проблему, бачення її по-своєму може спантеличити будь-кого. Найлегше – вважати таку дитину вундеркіндом і при цьому нічого не робити. Найскладніше – розвинути її інтелектуальний потенціал, скерувати в належному напрямку, визначивши спектр неординарності, дати розцвісти її таланту.

Вашій дитині незабаром йти до школи. Сподіваємося, що Ви не припустилися тих прикрих помилок, про які йшлося у нашій розмові.

Отож, у добру путь вам і вашим дітям!

Світлана ЦЛИК,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ: «СІМЕЙНИЙ МІКРОКЛІМАТ І ФОРМУВАННЯ ДИТИНИ»

Мета: Виховувати у батьків загальнолюдські цінності, шанобливе ставлення до членів своєї родини, сприяти формуванню доброзичливих стосунків у родині вихованців, довіри і взаєморозуміння між малятами та їх батьками.

Завдання: Дати батькам інформацію про подружні стосунки в сім'ї та їх вплив на психічний стан дитини.

Хід консультації

З дитинства нам знайомі прислів'я: «Без сім'ї немає щастя на землі», «Нащо клад, коли в сім'ї лад». Вони містять глибоку істину: життя людини йде з родини. І якщо ми, батьки, хочемо бачити своїх дітей вихованими, то мусимо пам'ятати: виховання – це клопітка повсякденна праця. І, зокрема, результат тих реальних стосунків, які існують у сім'ї та суспільстві.

Погодьтеся, що наш настрій, ставлення до оточуючих нас людей багато в чому залежить від тієї атмосфери, яка панує в сім'ї. Відсутність взаєморозуміння, суперечки погано впливають на здоров'я та самопочуття кожного члена родини, руйнують сім'ю.

Нормальний психічний розвиток дитини, її становлення як особистості, майбутнього сім'янина зумовлюється не тільки нашими прекрасними пориваннями, мріями, словами а й загальним мікрокліматом сімейного життя, його тональністю, спрямованістю одне на одного.

Чим же характеризується сімейний мікроклімат? Насамперед, тими моральними нормами, якими живе сім'я: характером стосунків між її членами (*любов, взаємна повага чи злість, нетерпимість*), а також традиціями, що існують в родині.

Ми часто буваємо свідками того, як малюки копіюють наші слова, міміку, дії, тобто ми, батьки, є постійним об'єктом інтересу з боку дитини. А як часто ми замислюємось над тим, що робимо? Як поведимось? Що кажемо? Чиї слова, дії обговорюємо в присутності наших дітей?

Буває, грається дитина улюбленою іграшкою і раптом починає плакати. Що трапилося? Вдарилася? Злякалась? Чого хоче? Причина – у роздратованому, підвищеному тоні батьків, що розмовляють між собою.

Поза увагою наших дітей не проходять жодні непорозуміння, конфлікти між батьками; вони травмують психіку дитини, можуть спричинити розлад сну, появу страхів; негативно впливають на формування характеру, життєвих позицій, ставлення до людського оточення. Тож для нормального психічного розвитку малюка необхідні позитивні, емоційно забарвлені стосунки між батьками, адже саме у характері, стилі спілкування віддзеркалюється моральна

атмосфера сім'ї. Сучасна соціальна психологія розрізняє п'ять видів подружніх стосунків.

I. СПІВРОБІТНИЦТВО – ідеальний тип стосунків, що породжуються взаємною повагою та взаєморозумінням; їх основою, безперечно, є почуття любові. В таких сім'ях виростають прекрасні діти; тут панують взаємна повага, довіра, любов; батьки на особистих прикладах привчають малюка з дитинства поважати батька й матір, дідуса й бабусю. Діти в таких сім'ях природно й гармонійно розвиваються, живуть своїм, наповненим цікавими подіями, життям.

Позитивні сімейні стосунки зовсім не виключають розбіжностей у поглядах і коротких суперечок між батьками. Однак у подібних родинх розв'язання конфліктних ситуацій на рівні елітарних (фр.– рівність) відносин, тобто без роздратованості, приниження людської гідності дорослих та дітей, взаємних обвинувачень. Усі члени сім'ї з повагою ставляться одне до одного. І діти в подібних ситуаціях, як правило, не страждають. В таких сім'ях можна почути: «Як ти вважаєш?», «Я тебе прекрасно розумію, але...» тощо.

II. ПАРИТЕТНІ СТОСУНКИ. У випадку взаємного звикання, деякої втоми одне від одного, стосунки між подружжям можуть переростати у паритетні (рівноправні) відносини, основою яких є взаємна повага, але відчувається деяка прохолодність. Діти у таких сім'ях часто отримують вказівки, за їхньою поведінкою здійснюється постійний контроль. Вони ростуть із нерозвинутим почуттям самостійності, впевненості у собі, що може спричинити у майбутньому формування особистої неповноцінності; однак ці діти слухняні, дисципліновані.

Батьки вважають, що достатньо приділяють уваги своїм дітям, забезпечуючи їх матеріально, купуючи їм іграшки та солодощі, а тому мають право дорікати їм: «Невдячний! Ми для тебе все робимо, а ти...», «У тебе все є! Чого тобі не вистачає?»

Холоднувата атмосфера сімейного оточення не може бути визнана ідеальною, адже для дітей важливим є емоційний зв'язок із батьками, а саме його якраз і немає в подібних сім'ях. Такі стосунки успішно піддаються коригуванню, змінам на краще, але тільки у випадку усвідомлення батьками того факту, що любов до дитини – не послуга, за яку треба вимагати платню.

Якось до виховательки дитсадка звернулася мама Дмитрика з проханням допомогти їй у налагодженні контакту з її шестирічним сином. У садку він з довірою ставиться до вихователів, активно спілкується з усіма, а вдома стає замкнутим, без особливого бажання виконує батьківські вимоги.

Аналізуючи разом із матір'ю ситуацію, вихователька дійшла висновку, що дома з хлопчиком дуже суворо поводяться і лише зрідка проявляють і висловлюють свою любов до нього. Все це змушує Дмитрика замкнутися у собі та шукати ласки та визнання в інших людей. Вихователька порадила матері частіше цікавитися справами хлопчика, обговорювати з ним його проблеми, розмовляти на різні теми, виявляти любов до нього. З часом ситуація змінилася на краще.

Якщо перші два види стосунків ми відносимо до позитивних і навіть ідеальних (співробітництво), то наступні три види – «змагання», «конкуренція», «антагонізм» – до небажаних, або навіть неприпустимих.

Що ж це за відносини та як вони впливають на дітей?

III. ЗМАГАННЯ – це стосунки суперництва і бажання перемогти. Змагання між подружжям можливе, якщо воно, звичайно, має на меті досягнення потрібних і корисних цілей. Як було б добре, якби всі змагалися одне з одним у прояві любові та допомоги! Проте сімейне «змагання» – це найчастіше, боротьба за домінування в сім'ї. Подібні стосунки можуть перетворитися в диктаторські, деспотичні, особливо коли батько або мати постійно вимагають від дитини виконання їхніх умов, а за найменшу провину, непослух карають.

Така диктаторська позиція батьків погано впливає на психічний стан дитини. Деякі з них стають боязкими, піддаються будь-якому впливові, в інших розвивається лицемірство, підлабузництво, нещирість.

Цей стиль відносин є характерним для тих родин, де часто виникають сварки між батьками. У такій ситуації кожен із батьків намагається «перетягнути» на свій бік дитину дарунками, солодощами, при цьому постійно порівнюючи своє ставлення до дитини зі ставленням до неї інших членів сім'ї: «Бачиш, я для тебе все роблю, а от батько...»

IV. КОНКУРЕНЦІЯ. Якщо в стосунках між батьками відсутні витримка, тактовність, упевненість у собі, то відносини-змагання можуть перерости у конкуренцію. Конкуренція – прагнення влади над іншим, бажання домінувати в різних сферах діяльності. Вам, мабуть, знайомі ситуації типу: «А чи ти на цьому розумієшся?», «У тебе завжди все не як у людей» тощо.

У тій сім'ї, де батьки егоїстичні та спрямовують усі свої зусилля на досягнення особистої переваги («Я сказав – значить усе!», «Я більше заробляю, тому маю право...») позитивне формування особистості неможливе.

Конкуренція між батьками має явно виражений негативний характер. Вона згубно впливає на все, навіть на те, що часом здається нам не суттєвим. Вона руйнує спочатку любов, а потім – сім'ю.

Погодьтеся, шановні батьки, що дітям жити в таких сім'ях дуже важко, адже тут їх не сприймають як повноправних членів родини, принижують їхнє почуття гідності та самоповаги. За таких умов діти привчаються підкорятися волі сильнішого, догоджати. Наприклад, один із батьків запитує сина чи доньку: «Кого ти більше любиш: тата чи маму?» Дорослий цим самим ставить маленьку дитину в складну ситуацію вибору: дитина любить і тата, і маму. Як тут бути? Кому віддати перевагу? І дитина в присутності батька каже, що любить його, а в присутності матері – що її. Таким чином, ми самі часто штовхаємо нашу дитину на шлях брехні, підлабузництва та догоджання.

V. АНТАГОНІСТИЧНІ СТОСУНКИ. Якщо розвиток відносин конкуренції своєчасно не зупинити, то вони перетворюються на антагоністичні. Антагонізм – це стосунки різкого протиріччя між батьками. Їх подружнє життя має вимушений характер і тримається лише завдяки якимось конкретним обставинам (відсутність житлового або матеріального забезпечення, почуття

відповідальності за дітей тощо). Нам знайомі подібні сім'ї, де між подружжям немає нічого спільного, кожен живе своїм життям, однак вони не розлучаються.

Діти в таких сім'ях живуть в умовах постійної незгоди між батьками і мусять виконувати різні вимоги з боку батька й матері – все це в решті-решт формує у дитини такі негативні якості характеру, як лицемірство, відчуженість, черствість, байдужість, зневагу і навіть ненависть до батьків.

Які з цього можна зробити висновки? Формування стосунків конкуренції, антагонізму зовсім не бажані в сім'ях, тому що вони несприятливо впливають на психічний стан дитини, формування її особистості. За таких взаємин атмосфера сім'ї позбавлена миру, спокою, любові, стабільності, тобто необхідніших умов для повноцінного духовного та психічного розвитку дитини. Через це зростає ризик нервово-психічних захворювань дитини, її поведінка стає неконтрольованою, знижується здатність малюка до адаптації: йому важко пристосуватися до умов життя в дитячому садку, незнайомого дитячого середовища, дитина не засвоює такі моральні, загальнолюдські цінності та норми поведінки, як ввічливість, бажання допомагати старшим, не кривдити слабих та маленьких, співчувати іншим, в неї формуються негативні почуття щодо своїх батьків, а інколи вороже ставлення до обох чи одного з них.

Сподіваємося, що сімей із конкурентними та антагоністичними стосунками значно менше, ніж сімей із позитивними взаєминами батьків.

Ви можете запитати, а які ж стосунки мають культивуватися у родині, аби вони сприятливо впливали на дитину? Відповісти на це запитання не просто, особливо тим батькам, які хочуть отримати відповідь у формі готового рецепту на всі випадки життя. Одне зрозуміло: тільки атмосфера любові, злагоди, взаємного порозуміння, співробітництва позитивно впливатиме на психічний і моральний розвиток вашої дитини.

Англійський письменник Бернард Шоу так писав про сімейне виховання: «Правильне виховання полягає у тому, щоб всі діти бачили своїх батьків такими, які вони є в дійсності».

Отже, шановні батьки! Якщо ви будете любити і поважати один одного, розуміти і допомагати своїм близьким, то можете бути впевненими, що ви правильно виховате своїх дітей. Успіху вам у цьому!

Світлана ЦЛИК,

вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 3

КОНСУЛЬТАЦІЯ БАТЬКІВ НА ТЕМУ: «ПРИРОДА І НАШІ ДІТИ»

Мета: Розкрити значення природи для повноцінного розвитку дошкільників, виховання в них стійкого інтересу і любові до рідної природи, відповідальності за неї.

Завдання: Навчити батьків педагогічно грамотно організовувати сімейні екскурсії та прогулянки в природу для вирішення завдання екологічного виховання дошкільників.

Хід консультації

Коли ви йдете зі своєю маленькою дитиною на прогулянку, ви разом із нею знов і знов відкриваєте світ, що вас оточує. Маля тягнеться до квітки, кошеняти, мружиться від сонячного проміння, обов'язково намагається ступити у калюжу, дивується кожній пташці, мурашці – всьому живому, та раз за разом із подивом в очах дивиться на своїх батьків, немов запитуючи: «А що це за дива?»

Через слова мами або тата, бабусі чи дідуся, через їхнє ставлення до навколишнього дитина починає осягати цей невідомий світ. Як це все важливо для неї! На жаль, ми, батьки, не завжди приділяємо достатньо уваги вихованню в наших дітях ціннісного ставлення до природи, до життя, до свого здоров'я.

ПРОГУЛЯНКИ В ПРИРОДУ

Коли і як ознайомлювати дітей із природою? Зважаючи на фізичні можливості дітей, прогулянки доцільно проводити в найближчі від домівки місця. Ними можуть бути: парк, бульвар, став, річка, ліс, сад, луки, поле – такі місця, де можна спостерігати сезонні зміни в житті рослин, тварин, комах, птахів.

Готуючись до прогулянки, батьки мають заздалегідь визначити, що треба взяти з собою для збирання природного матеріалу, проведення ігор, відпочинку. Наприклад, для прогулянки влітку на річку потрібно взяти прозору банку, сачок для виловлювання водяних жуків і плаваючих рослин; для прогулянки до лісу знадобиться кошик для збирання ягід, грибів, жолудів. Збираючись на луки, можна взяти сачок, щоб спіймати метелика чи коника-стрибунця. Після уважного розглядання комах треба обов'язково випустити на волю.

Напередодні прогулянки дитину бажано повідомити про те, куди ви збираєтесь піти і що будете робити на прогулянці. Наприклад:

– Завтра ми разом підемо до парку. Там галявина, мабуть, уся в снігу – будемо ліпити снігову бабу. А ще подивимось, як живе наш дуб, як він виглядає взимку.

Таке попереднє повідомлення створюватиме в дитини добрий настрій: вона готуватиметься до прогулянки. Якщо прогулянка відбувається в зимовому парку, важливо дати відчути дитині його красу.

– Подивися, які гарні дерева у зимовому вбранні, поглянь угору, як сонячне проміння пробивається крізь засніжене гілля. А під деревами – пухкий білий килим. Давай заплющимо очі та послухаємо. Що ти чуєш? У парку тихо-тихо, лише здалеку доноситься стукіт дятла... А пам'ятаєш, які звуки ми чули влітку?

Під час вашої спільної прогулянки малюк, як правило, ставить безліч запитань. Жодне з них не повинне залишитись без відповіді. Пояснювати треба все те, що дитина не здатна зрозуміти сама. Все, що доступне її розумінню, вона повинна досягнути сама.

– Що робить дятел на дереві? – запитує дитина.

– Давай поспостерігаємо за ним разом, – пропонує мама (або тато).

Пояснення має бути коротким. Розповідати потрібно лише про те, що дитина безпосередньо сприймає. Детальніше розповісти про рослину чи тварину можна іншим разом. Краще це зробити вдома після прогулянки.

Під час прогулянки варто проводити цілеспрямовані спостереження. Кількість об'єктів не повинна бути великою: 1–2 – для дитини трьох-чотирьох років; для дошкільника їх може бути 3–4. У ході спостережень необхідно «включати» різні аналізатори. Треба так організувати спостереження, щоб дитина уважно роздивилася рослину, комаху чи тварину, послухала звуки, які вони утворюють, і правильно їх назвала.

Увагу дитини можна привернути запитанням:

– Що це за пташка сіла на гілку? Давай тихенько підійдемо і розглянемо її. Яка в неї гарна свитка, на грудях блакитна сорочка та ще і краватка, а на голові темний капелюшок. Як називається ця пташка? Синичка.

Емоційний ефект від зустрічі з об'єктом чи явищем природи підсилить яскраве образне слово. Дорослий може розповісти невеликий віршик, заспівати пісню, загадати загадку.

Під час прогулянки спостереження слід чергувати з іграми. Гра – це не тільки розвага, а й метод ознайомлення дітей з природою. Ігри з природним матеріалом є способом сенсорного виховання, розвитку пізнавальної діяльності, мови.

У молодшому дошкільному віці відбувається інтенсивне накопичення конкретних уявлень. Дитина має засвоїти правильну назву об'єкта чи явища природи, його виразні зовнішні ознаки, якості. Організуючи гру з малюком, дорослий може запропонувати дитині принести якийсь предмет. Наприклад:

– Принеси мені, будь ласка, зелений або червоний листок: великий і маленький, круглий і видовжений тощо.

Діти також із захопленням виконують різні ігрові завдання на розвиток розпізнавання предметів на дотик. Для цієї гри можна запропонувати розпізнати предмети з заплющеними очима, або використати мішечок. Це можуть бути овочі, фрукти, шишки, жолуді, гриби, будь-які інші предмети. Дитина опускає руку в мішечок, бере предмет, обмацує його, називає, а потім виймає і переконується у правильності своєї відповіді.

Старшим дітям, які вже мають конкретні уявлення про об'єкти природи, слід пропонувати дидактичні ігри на порівняння предметів і розпізнавання їх за

частинами. До таких належить, наприклад, гра «Впізнай, чий це листочок». Для гри дорослий готує декілька листків із різних дерев. Дитині показують по одному листку, а вона мусить відгадати, з якого він дерева. Якщо дитина не може зразу дати відповіді, їй пропонують підходити до дерев і, порівнюючи листки, нарешті знайти відповідне дерево. Подібну гру можна провести з квітами в період цвітіння рослин.

Складнішими є словесні дидактичні ігри, під час яких треба, щоб дитина виявляла деякі ознаки рослин чи тварин за описом, або описує предмет сама. Гра – значно поживається, коли хтось із дорослих бере в ній активну участь. Батько, мати або інші члени сім'ї, виконуючи всі правила гри, вступають в ігрові стосунки з дитиною як рівноправні партнери. Вони по черзі відшукують дерево чи кущ, з якого упав листок, розпізнають на дотик чи за описом інші предмети.

Цікавою складовою частиною прогулянки є збирання природного матеріалу. Приємно повертатися з прогулянки з повним кошиком грибів, горіхів чи ягід. Осінньої пори можна збирати букети різнокольорового листя й сплітати з них віночки. Потрібно навчити дитину знаходити сучки, сухі гілки, коріння, які своїм виглядом нагадують птахів, звірів. Поступово малюк починає самостійно придивлятися до природного матеріалу і відшукувати у ньому схожі із знайомими предметами ознаки. Це приносить йому велику радість і сприяє розвитку спостережливості та уяви. Збираючи природний матеріал, слід пам'ятати, що топтати квіти, ламати дерева, ловити і забирати з собою не можна.

Збагачувати знання дитини про природу не лише під час прогулянок у природу, а й під час будь-якого тимчасового перебування надворі: прогулянки поблизу свого будинку, піших переходів із дому в дитсадок тощо. Майже кожного дня ми бачимо одні й ті ж об'єкти природи. Тому доцільно спрямовувати увагу дитини на довготривалі спостереження за розвитком рослин, поведінкою комах, птахів. Із цією метою можна визначити з дитиною дерево, що росте за вашим вікном чи на шляху до дитсадка, квіти на клумбі у дворі і т.д. Час від часу затримуйтеся біля них на декілька хвилин і пропонуйте малюку знайти зміни в їхньому стані. Особливо помітні зміни відбуваються навесні та восени...

Добре, коли дитина фіксуватиме результати своїх спостережень на малюнках. Зіставивши їх, легко розповісти про сезонні зміни, що вона спостерігала разом із батьками під час спільних прогулянок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про дошкільну освіту» / Освіта України. Нормативно-правові документи. — К.: Міленіум. 2001. — С. 63-86.
2. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / О. О. Андрієтти, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г.Є. Іванова, Г.М. Лисенко, Т.В. Панасюк, Г.В. Петрова, Т.О. Піроженко, Н. М. Романко, Н.А. Случинська, Н.І. Трикоз. — Тернопіль : Мандрівець, 2013. — 104 с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське довкілля» / О. І. Білан, Л. М. Ворзна, О. Л. Максименко та ін. — Тернопіль : Мандрівець, 2013. — 264 с.
4. Допоможемо батькам – допоможемо дітям // Дуброва В. Палітра педагога. — 1998. — № 1. — С. 28–31.
5. Підготовка студентів до співпраці з батьками дітей дошкільного віку// М. А. Машовець. — К. : НПУ, 2000. — 128 с.
6. Педагоги, батьки і діти // Л. И. Малюнкова. — М., 1999.
7. Монаков Н. І. Вивчення ефективності виховання / Н.І. Монаков // Теорія та методика. — М, 1981. — С. 24–38.
8. Сім'я і дошкільний заклад / А. Назаренко // Дошкільне виховання. — 1995. — № 8. — С. 7.
9. Педагогіка / [Під ред. А.М.Алексюка]. — К. : Вища школа, 1985.
10. Рождественська М. В. Будьте уважні до дітей / М. В. Рождественська. — К. : Радянська школа, 1999.
11. Калошин В. Ф. Неприборкані думки про виховання (посібник для занепокоєних батьків) / Калошин В.Ф., Вельбовець Н.В., Владко М. П., Єрмаков І.Г., Яременко Н. В. — Біла Церква, 2006. — 110 с.
12. Гресь А. 100 батьківських «чому». Відповідає психолог / А. Гресь. — Харків : Основа, 2008 — 208 с.
13. Чуб Н.В. Психологія дитини від А до Я. Довідник для батьків./ Н.В.Чуб. — Харків : Основа — 2009 — 159с.
14. Чуб Н. В. Довідник для батьків дошкільників./ Н.В.Чуб — Харків : Веста, 2007 — 160с.
15. Йовович Й. Как подготовить ребенка к детскому саду. / Йованка Йовович — Харків. Основа — 2011 — 96с.
16. Лохвицька Л.В. Виховання здорової дитини в сучасній сім'ї. Сім'я — берегиня здоров'я дитини. Навчально-методичний посібник / Л. В. Лохвицька, Т. К. Андрющенко. — Тернопіль: Мандрівець. — 2010. — 28с.
17. Вороніна Т. В. Родинне виховання: сучасні підходи / Т. Вороніна, О. Мельник. — К. : Шкільний світ, 2010 — 112 с. — (Бібліотека «Шкільного світу»).
18. Булдович М. Гармонія: книга для батьків і вихователів / М.Булдович, Н.Бадь. — К. : Шкільний світ, 2008. — 128 с. — (Бібліотека «Шкільного світу»).

ФОТОМАТЕРІАЛИ

Науково-методичне видання

**МЕТОДИКА
РОДИННОГО ВИХОВАННЯ
В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Автор-упорядник
Ніна СТАРОДУБ

Упорядники
Ніна СТАРОДУБ, Наталія ШКОРУП

За редакцією
кандидата педагогічних наук
Людмили МОЗГОВОЇ

Макетування, дизайн
ПП “Люксар”

Здано до набору 28 вересня 2014 р.
Підписано до друку 29 вересня 2014 р.
Формат 60х90 1/16. Папір офсетний
Наклад 100 примірників

Замовлення № 4077

Видавець
ПП “Люксар”

Свідоцтво про внесення до реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції
серії ДК № 833 від 04.04.2002 року

08300, м. Бориспіль, вул. Держинського, 1
т/ф (04595) 6-69-04